

Компании ▶ 6

Почти всички
площи в “Камбаните
Бизнес Център”
вече са заети

Новата година ▶ 10-11

Данъци и такси
за всички
от сърце

Пари BONNIER
pari.bg

Понеделник

3 януари 2011, брой 1 (5060)

USD/BGN: 1.47276

▼ -1.63%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.32800

▲ +1.65%

Българска народна банка

Sofix: 362.35

▼ -2.26%

Българска фондова борса

BG40: 114.70

▼ -0.36%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

ЛИЦЕМЕРНИТЕ ПОЛУМЕРКИ СРЕЩУ ТЮТЮНОПУШЕНЕТО

От днес започват проверките по заведенията за спазването на новите ограничения срещу тютюнопушенето. Собствениците ги намират за безсмислени и предпочитат да плащат глоби, вместо да се съобразяват с тях ▶ 12-13

СНИМКА SHUTTERSTOCK

Новини ▶ 5

Банките
овладяха спада
в печалбата
в края на
годината

Свят ▶ 7

2010 г. е
най-силната
за руския
петрол
след СССР

Интервю ▶ 14

Изходът от
кризата е
приоритет и
за унгарското
председателство

▶ Юдит Ланг, посланик на
Унгария в България

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш Българският фермер

През изминалата 2010 г. българските земеделци и животновъди са получили общо около 610.2 млн. лв. субсидии от Програмата за развитие на селските райони (ПРСР), показва справка на Държавен фонд „Земеделие“. Сключени са били 3528 договора, което е близо 50% от общия им брой от старта на програмата. Всички изплатени субсидии от ПРСР към края на декември възлизат на 790.3 млн. лв.

Губещ Ху Цзинтао

Китайските власти обмислят да забранят Skype. Министерството на информацията и технологиите обяви, че ще предприеме действия срещу компании, които нелегално предлагат интернет телефония. Плановите на правителството са свързани със защита на трите държавни оператора, които вероятно ще бъдат узаконени като единствените, които могат да предлагат услугата. Ху Цзинтао е президент на Китай.

Мнения

► По темата “Предприемачите чакат нов спад в цените на имотите”
► При намаляващо население нуждата от нови жилищни и търговски площи намалява. Освен това при новия комунистически закон за етажната собственост, който цели национализация на жилищата, кой е луд да купува жилище в големи сгради? По-добре е къща на село. Всъщност именно имотите в крайградските села бележат покачване, и то доста добро. И сделките се увеличават.

gaga

Честита Нова година!

► Над 40 тона боклук бяха извозени от “Таймс скуейър” в Ню Йорк, където около един милион души посрещнаха нощта над площада се изсипаха близо тон конфети. Новогодишните празненства на “Таймс скуейър” датират от 1904 г. Този път нощта освен празнична беше и топла - шест градуса по Целзий

СНИМКА REUTERS

Дянков е доволен от 2010 и очаква силна 2011 година

Финансовият министър ще предложи законодателни промени срещу източването на ДДС

Новата 2011 г. ще е по-добра фискална и по-лесна във финансово отношение година за България, прогнозира финансовият министър Симеон Дянков. “Крайната рамка ще бъде по-добра, отколкото е в прогнозите, които минаха през парламента. Фискалният резерв ще е около 6 млрд. лв., а не 4.5 млрд. лв., което дава основание да се смята, че следващата година ще бъде по-добра и няма да ни се налага да вземаме заеми, защото имаме достатъчно пари”, заяви Дянков.

През тази година дефицитът ще е в рамките на 3%. Борбата с източването на ДДС ще продължи и дори ще има законодателни промени. Дянков обаче обеща да разкрие идеите си за това

през следващите седмици.

Изгължаването на гържавата

“Само бизнесът, който не е искал да си вземе парите, не е получил стари плащания от централния бюджет”, заяви още Дянков. Той обясни, че от 1.7 млрд. лв. неразплатени към бизнеса в началото на годината в края на 2010 г. са останали само около 200 млн. лв. Според финансовия министър вероятно фирмите не искат да си вземат парите по счетоводни причини.

Месечен рекорд

Дянков обяви още, че и НАП, и Агенция “Митници” са преизпълнили събираемостта за миналата година. Освен това от НАП отчетоха рекордно увеличение на търговските обороти в страната през ноември в сравнение със същия период на 2009 г. С 1.7 млрд. лв. общо се е увеличила декларираната данъчна основа на

облагаеми с ДДС доставки за ноември в сравнение със същия месец на 2009 г. През ноември 2010 г. тя е достигнала 15.2 млрд. лв.

Според приходната агенция, положителните резултати се дължат най-вече на засилените контролно-ревизионни действия срещу некоректните търговци. След акциите през летните месеци от НАП отчетоха, че на светло са излезли над 4.5 млн. лв. оборот. Данъчните продължават да проверяват застрахователни агенти, футболни съдии, зъболекари, гинеколози и др.

Пресичане на източването

От агенцията отчитат успехи и от работата на специално създаденото звено за борба с ДДС измамите в НАП. Изпълнителният директор на НАП Красимир Стефанов обяви, че подчинените му заедно с МВР, ДАНС и прокуратурата са предотвратили източването на ДДС за над 1 млрд. лв.

► Симеон Дянков

В помощ на...

“През 2010 г. НАП е спестила общо 47.5 млн. лв. на бизнеса и гражданите от административни разходи - опростени процедури, по-малък брой платежни нареждания за плащане на данъци и осигуровки и електронните услуги”, заяви Красимир Стефанов. Той обобщи, че това е повече от обещаното в началото на 2010 г. намаление на разходите за фирмите с 40 млн. лв.

Преузпълнение

Междувременно финансовото министерство публикува данните за бюджета през ноември, според които той отново е с излишък от 36.5 млн. лв. Така очакванията на министерството са, че общо за годината дефицитът ще е по-малък от заложеното в актуализирания бюджет. Към края на ноември дефицитът е около 2.65% от прогнозирания БВП, или далеч под заложените 4.8%. □

pari.bg Top 3

1 Отстъпките избутаха продажбите на нови коли нагоре, но изкараха компаниите на загуба. Обратът в тенденцията на спад през ноември не означава излизане от кризата, коментира мениджъри в бранша.

2 Възстановяването на пазара се отложи за 2011 г. Най-трудният момент беше в средата на годината, когато осъзнахме, че предварителните очаквания няма да се оправдаят.

3 УниКредит намалява лихвите по потребителски кредити. До март 2011-а клиентите на банката могат да вземат заеми с 0.5% по-ниска лихва.

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
liliia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanassova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg

Визуален редактор
Албена ПИНО - 4395845
albena.pino@pari.bg

ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филупа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395845
ani.kodzhaivanova@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg

Атанас ХРИСТОВ - 4395818
atanas.hristov@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
georgi.georgiev@pari.bg
Георги ПАНАЙОТОВ - 4395871
georgi.panayotov@pari.bg
Пламен ДИМИТРОВ - 4395857
plamen.dimitrov@pari.bg

ТЕНДЕНЦИИ
Билиана ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Рагостина МАРКОВА - 4395860
radostina.markova@pari.bg

Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Рагослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
Теодора МУСЕВА - 4395876
teodora.mousseva@pari.bg

ПARI.BG
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg
Иглика ФИЛИПОВА - 4395877
iglika.philipova@pari.bg
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg

ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

BONNIER

Цитат

” Искам да кажа едно - няма политическо решение за бъдещ кандидат за президент на ГЕРБ. В момента се възприемам само като вицепремиер и министър на вътрешните работи

► **Цветан Цветанов**, вицепремиер и министър на вътрешните работи

Число на деня**90**

► хиляди български граждани вече са в нарушение на Закона за българските документи за самоличност, защото не са подменили изтеклите им до края на май 2010 г. лични карти

Да се смееш ли...**Страстта на чиновника към проверките**

След обиколки на няколко пазара по празниците проверяващите иззеха 2 тона вино и ракия

След разпореждане на министъра на земеделието и храните Мирослав Найденов Изпълнителната агенция по лозята и виното извърши серия от проверки за нелегална търговия с вино и ракия. Резултатът - два тона алкохол са били иззети в последните дни на декември.

Ударът!!! :)

Кампанията на министерството "да се купуват бутелирани продукти с ясен производител и произход" се провежда от два месеца с комбинирани бюджетни и човешки ресурси на агенцията, Комисията за защита на потребителите, Икономическа полиция и ГДБОП, придружени от десетки камери и микрофони от почти всички медии.

Подобни усилия си струват цената, ако доведат до

► **Стреснат от проверката търговец доказва качествата на виното си, като удари 3 чаши на екс**

СНИМКИ БОБИ ТОШЕВ

разбиването на огромен сектор от сивата икономика, както и задържането на огромни количества незаконна стока. Ако не доведат до това, започват да приличат на немного кадърен празничен ПР със съмнителен коефициент на полезност.

Под чертата

Събраните за празничния декември 2000 литра алкохол са приблизително колкото консумацията на едно село или малък град за седмица. Глобите от 3 до 10 хиляди лева са непосилни за дребните търговци, които обещаха пред камерите

и микрофоните да не ги плащат. Опитът показва, че събирането на глобите не е сред силните качества на държавната администрация. Резултат няма, но пък спомените остават - едни хора на държавна заплата ги дадоха по телевизията.

Георги Панайотов

► **Сомелиери препоръчват виното да се съхранява в бъчва, а не в бутилка**

► **Красимир Коев замести министъра и се закани проверките да прогължат**

В броя четете още**Тенденции** ► **9****Годината на дисциплината в Европа започна****Новата година** ► **15****Сбогом на естонската корона****40-ият президент на Бразилия**

► **Новият президент на Бразилия Дилма Русеф обеща нова ера в отношенията на страната и с България при срещата с премиера Бойко Борисов. Тя положи клетва като президент на 1 януари. Русеф е приела поканата на Борисов да посети България през тази година. Посещение обеща и държавният секретар на САЩ Хилари Клинтън, с която премиерът също разговаря в Бразилия**

СНИМКА REUTERS

Лекари и зъболекари подписаха отделни, но формални договори

Съгласието с касата и министерството беше постигнато, след като въпросите за парите бяха извадени от договорите

За първи път тази година лекарите и зъболекарите ще работят по отделни, макар и формални национални рамкови договори (НРД) с Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) и Министерството на здравеопазването (МЗ). Това се наложи заради промени в Закона за здравното осигуряване, които бяха направени в края на миналата година. Целта беше механизмът за договаряне да стане по-гъвкав.

“За Българския зъболекарски съюз този НРД е исторически”, коментира председателят на съсловната организация д-р Николай Шарков.

Стоматолозите отдавна настояваха това да се случи, тъй като механизмите и условията на договаряне между здравната каса и съсловните организации на лекарите и зъболекарите не са идентични. За разлика от колегите си зъболекарите много по-лесно и бързо договаряха основните клаузи по НРД. През годините те не се променяха особено. И през 2011 г. децата под 18 години няма да заплащат профилактичен преглед при зъболекар. Те ще имат право на четири безплатни лечебни дейности.

Възрастните, както и досега, ще могат да ползват безплатно само две манипулации. Новото е, че през 2011 г. зъболекарите ще получат със 7% повече пари за вадене на зъб и третиране на пломба. Общият бюджет на здравната каса за дентални дейности тази година ще е 94 млн. лв., или с около 3% повече от 2010 г.

Прекъснатата традиция

С подписването на националните рамкови договори беше подновено системното договаряне между здравната каса, съсловните организации на медиците, здравното министерство и пациентските организации. Традицията, която датира от създаването на НЗОК през 2000 г., беше прекъсната за 3 години - от 2006 до 2009.

Тази година в НРД се акцентира върху профилактиката на онкологичните заболявания. Въвежда се нов безплатен профилактичен преглед за рак на гърдата за жени между 50 и 69 години и за тумори на простатата при мъжете над 50 години. Причината за възрастовите ограничения е, че точно в този период се наблюдава драстично увеличение на тези заболявания, обясни здравният министър д-р Стефан Константинов. Поради тази причина през 2011 г. цените на някои от клиничните пътеки в областта на онкологията ще бъдат увеличени с 365%, допълни д-р Константинов. Въпреки това обаче Българският лекарски съюз твърди, че от 30 до 50% от пътеките остават недостойности. За сметка на това се въвеждат още 11 нови пътеки за едноместен престой в болница. Те са главно в областта на гинекологията, гастроентерологията, урологията, кардиологията и др.

Големият минус

Големият минус на тазгодишния НРД е, че стойностите и обемите на

►Здравният министър д-р Стефан Константинов за първи път подписа два национални рамкови договора - с лекари и със зъболекари

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

” За Българския зъболекарски съюз този НРД е исторически

Д-р Николай Шарков, председател на Българския зъболекарски съюз

клиничните пътеки бяха извадени от него. Със законодателни промени управляващите решиха, че те ще се определят от Министерството на финансите, а не от НЗОК и

лекарския съюз, каквато беше традицията. Поради тази причина сега се наблюдават и някои пробойни в цените на пътеките. Председателят на надзорния съвет на касата

Владислав Горанов обаче заяви, че стойностите им може да бъдат променени и в средата на следващата година, ако има ясни индикации, че парите по дадени пътеки не достигат.

Личните лекари в сдружение

С Националния рамков договор се урежда и 24-часовото дежурство на личните лекари. Според новите разпоредби те трябва да се обединяват помежду си, както и да се сдружават в групови практики или да сключват договори с медицински центрове и диагностич-

но-консултативни центрове (ДКЦ), които да поемат пациентите им през нощта или в почивните дни. От гилдията на общопрактикуващите лекари вече възразиха остро срещу това предложение, въпреки че министерството обеща да да им отпусне допълнителни 9 млн. лв. за тази цел. Според тях идеята няма как да се осъществи, защото те не разполагат с нужната апаратура, за да поемат пациенти подобно на спешните центрове. Идеята на министъра обаче вече е документирана.

Елена Петкова

Нели Нешева призна за хаоса в информационната система на НЗОК

Модулът за контрол на касата върху болниците никога не е работил

Законите и липсата на контрол върху отчитането на болниците дават пълна свобода на лекарите да надписват клинични пътеки. Затова от няколко години наблюдаваме негативната тенденция към свръххоспитализация, заяви управителят на Националната здравноосигурителна каса д-р Нели Нешева малко след като сложи подписа си върху двата нови национални рамкови договора. Тя призна, че при внедряване на информационната система на здравната каса са допуснати доста грешки

от страна на предишното управление на НЗОК. “Дадени са много пари, а дори не е проверявано как работи системата”, коментира тя. Д-р Нешева призна, че модулът за контрол никога не е действал. Затова служителите на касата не успяват да наблюдават какво се случва дори с 10% от договорните партньори на касата.

Безконтролен контрол

Досега контролната функция на НЗОК се изразяваше в извършване на проверки субект към субект. Това означава, че служители на касата, които обикновено са лекари по образование, посещават болниците на място и проверяват за на-

рушения както на медицинските стандарти, така и за извършване на финансови злоупотреби. Договорните партньори на НЗОК обаче са 347. Затова този метод на контрол не върши работа.

“НЗОК разполага с между 20 и 60 софтуера, много от които нямат връзка помежду си”, каза още д-р Нешева. Който отчита дейността и разходите на болниците, също спада към тези, които не са свързани с основната информационна система на касата. Всичко това допълнително затруднява проверяващите. Управителят на здравната каса обеща, че много скоро ще бъде изготвен доклад за състоянието на информационната система, който

Болницата в Горна Оряховица е извършвала злоупотреби с документи

►Медицинският одит е установил тежки документни наруше-

ния в болницата в Горна Оряховица, съобщиха здравният министър д-р Стефан Константинов. Лекари от лечебното заведение бяха обвинени в умишленото умъртвяване на недоносено бебе.

►“Става дума за неопределителност, противоречиви резулта-

ти и прочие”, допълни д-р Константинов. Злоупотребите са свързани с отчитане на дейности, които не са били извършвани, и обратното. Здравният министър заяви, че на болницата най-вероятно ще бъдат наложени финансови санкции.

ще изкара на показ всички пропуски.

Какво предстои

От средата на следващата година трябва да заработи новата система за контрол на НЗОК, каза още д-р Нели Нешева. Тя ще предоставя информация за дейностите на договорните

партньори в реално време. Тоест ще дава сведения за пациентите в момента на тяхното постъпване в клиниката или болницата. Ще показва какви изследвания им се назначават. Така ще се проследява цялото лечение на пациентите от момента на постъпването до изписването им. Това

ще даде възможност и за по-лесното попълване на електронното пациентско досие. За придобиване на нефинансови активи, към които спада и доизграждането на информационната система на касата, са предвидени 7 млн. лв. в бюджета на НЗОК.

Елена Петкова

Банките овладяха спада в печалбата

Прогнозите на банкерите са, че през тази година ще реализират по-добри финансови резултати в сравнение с 2010-а

Печалбата на търговските банки забави спада си и в края на ноември е била 584 млн. лв. Това е с 16.75% по-малко спрямо същия период на миналата година, показва статистиката на Българската народна банка (БНБ). Това е най-малкото намаление на годишна база от началото на годината. В края на октомври понижението беше 21.34%, а в края на септември 23.36%, показват изчисленията на база данните на БНБ. Банкерите са оптимисти, въпреки че положителните финансови резултати, които реализират, все още са значително по-ниски в сравнение със същия период на миналата година.

По-малък спад, но все пак спад

Основната причина за понижението на банковата печалба спрямо същия период на миналата година са лошите кредити и провизиите, които банките отделят по тях. В края на ноември провизиите по необслужваните кредити са в размер на 9.1 млн. лв. А обезценките, които са направили банките от началото на годината до края на ноември, са в размер на 1.169 млрд. лв., което е увеличение от близо 23%.

Въпреки това обаче темпът на спад в печалбата се забавя, защото банките

„Позитивното развитие на икономиката ще допринесе и за стабилизиране на показателите на банките. Това, което не може да очакваме, са чудеса и ръст в печалбата от 7-8%“

Левон Хампарцумян,
гл. изп. директор на УниКредит Булбанк

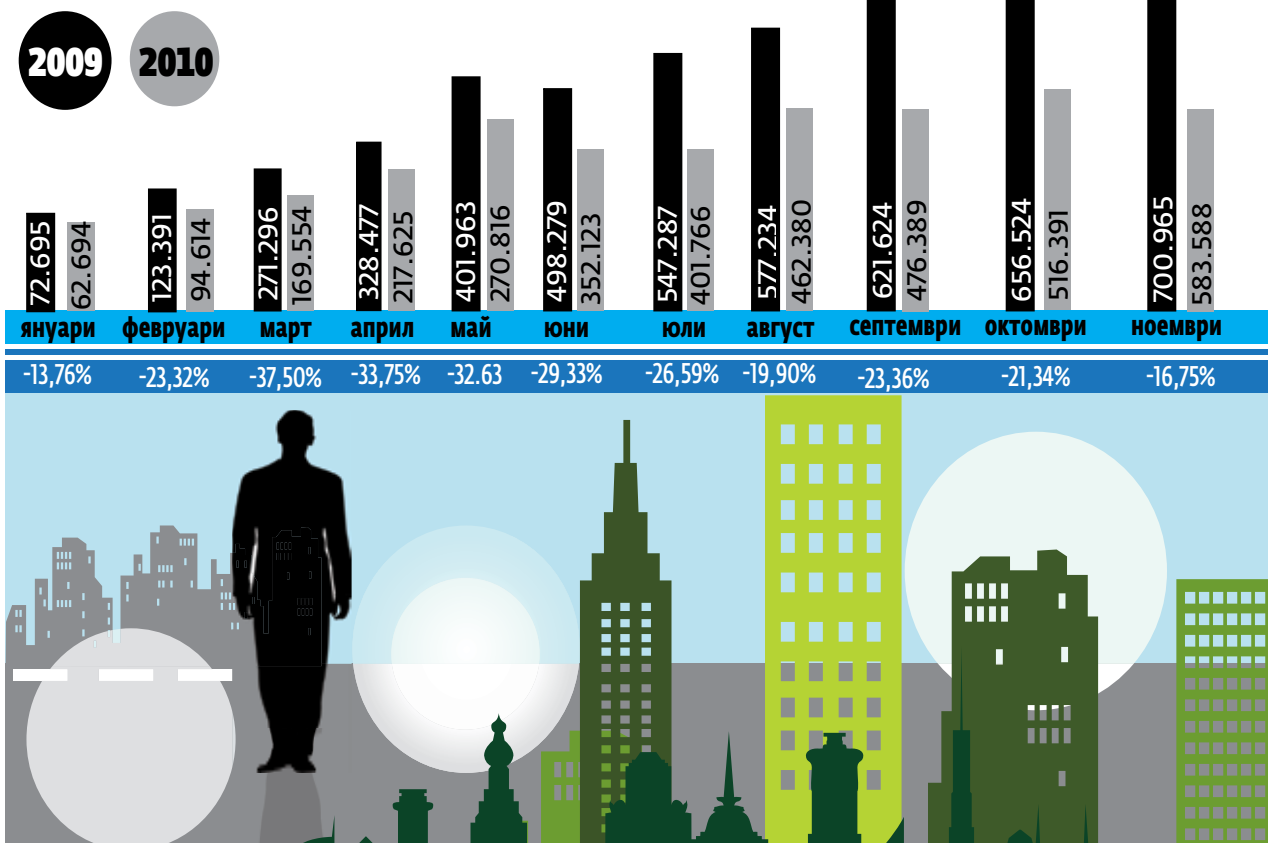
„Банките търсят други пътища, по които да оптимизират резултатите си. Много от колегите реструктурираха дейността си, предоставят други услуги, от които се получават допълнителни комисиони“

Асен Ягодин,
изпълнителен директор на Пощенска банка

бавно подобряват качеството на портфейлите си. „Темповете на влошаване на кредитните портфейли намаляват и това е една от линиите, по които идва подобреният финансов резултат“, обясни Асен Ягодин, изпълнителен директор на Пощенска банка.

По думите на Ягодин има още няколко причини спадът в печалбата на банковата система да се понижи. „От една страна, банките видяха, че не може повече да се гони печалба единствено от лихвения

Печалба на банковата система (с натрупване) в млн. лв.

ИЗТОЧНИК БНБ

спред между депозити и кредити. Лихвеният марж в най-добрия случай ще остане на тези нива, а може да се свие още“, обясни Асен Ягодин. Той допълни още, че в тази ситуация банките търсят други пътища за оптимизиране на резултатите си. „Много от колегите реструктурираха дейността си, много от тях потърсиха други форми на предоставяне на услуги, от които се получават допълнителни комисиони“, коментира изпълнителният дирек-

тор на Пощенска банка. Пример за нови банков услуги е застрахователното посредничество. Все повече банки предлагат застрахователни продукти под формата на общо или животозастраховане.

Друга причина за по-малкия спад в печалбата на банките са депозитните лихви. Асен Ягодин обясни, че обемите на депозитите са огромни и всяко падане на цената им с 10, 20 или 25 точки рефлектира върху финансовия резултат. „Това пък дава по-добра

възможност за посрещане на лошите кредити“, обясни още банкерът.

През тази година

През новата 2011 г. банките ще реализират по-добри финансови резултати, категорични са банковите мениджъри. Те обаче не очакват чудеса. „Позитивното развитие на икономиката ще допринесе и за стабилизиране на показателите на банките“, коментира Левон Хампарцумян, главен изпълнителен директор на УниКредит Булбанк. Той

допълни, че не може да се очаква ръст в печалбата от 7-8%. „Растежът ще бъде по-скромен, което е свързано с подобряване на портфейлите“, каза Хампарцумян. „При всички положения финансовият резултат не би следвало да се топи повече“, каза Асен Ягодин. Той допълни, че и през тази година ще има значителен обем лоши кредити, но въпреки това печалбата на банките няма да бъде по-ниска в сравнение с този от 2010 г.

Рагослава Димитрова

БАН представи десетте най-успешни проекта за 2010 г.

Сред най-важните научни трудове са лазерни системи, книги за културата и умни уреди

Учените от Българската академия на науките представиха десет от най-успешните си проекти и научни постижения за миналата година. Един от най-любопитните трудове за годината е книга, посветена на благословиите, пожеланията и клетвите от традиционната българска култура. Сред другите знакови постижения са създаването на апаратура за получаване на лазерно охладени атоми на рубидий до температура, 10 хил. пъти по-малка от тази на космическото пространство. Така нареченият магнито-оптичен капан може да се използва в областта на квантовите компютри или атомните часовници. Екип от Института по инженерна химия е създавал нова високоэффективна инсталация с парогазова турбина за топлофикационни централи, която цели

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

понижаване на разходите на природен газ и едновременно с това намаляване на изхвърлените парникови газове.

Научните работници от БАН се гордеят и с постиженията си в областта на „умните прозорци“, които да намерят приложение при нискоенергийните слънчеви сгради и автомобилостроенето. Учени са разработили и лазерна система за оптична мамография, която да доведе до създаване на преносим уред за профилактика на рака на гърдата, най-разпространеното онкологично

заболяване в света. Хора от Института по металознание са извършили наблюдение на метала на корпусите на пети и шести блок на АЕЦ „Козлодуй“, а работещи в Института по механика са направили роботизирана технология за прецизно производство на микроизделия. Списъкът допълват още няколко книги, посветени на различни аспекти на българската култура, например една, посветена на диалога чрез литература, и друга, разглеждаща музиката на Католическата църква от източен обред в България.

Пламен Димитров

2010 - златна година за космическите проучвания

Големият адронен колайдер сблъска йони със скоростта на светлината, а в безвъздушното пространство беше изпратен кораб с платна

Най-коментираното чуждестранно научно постижение за миналата година без съмнение е включването на Големия адронен колайдер. През ноември 2010 г. ускорителят на частици сблъска едни с други лъчи от оловни йони при скорост, представляваща 99.99% от скоростта на светлината, като се достигна температура от 10 трлн. градуса по Целзий, същата като тази през първата микросекунда след Големия взрив. От този февруари се очаква експериментите с колайдера да разкрият повече за тъмната материя, природата на кварките и най-вече за бозона на Хигс - мистериозната частица,

20

▶ години служба в Космоса навърши телескопът „Хъбъл“

за която се смята, че дава маса на материята.

Дебрите на Космоса

Изминалата година беше важна и за изследването на Космоса. През септември астрономът Стивън Вогт от университета Санта Круз в Калифорния, САЩ, обяви, че е 100% убеден в съществуването на живот на Глизе 581 g - малка скалиста планета на 20.5 светлинни години от Земята. Впоследствие обаче се оказа, че той малко е надценил откритието - учените все още не са сигурни дали това небесно тяло изобщо съществува. Слуховете за намерена нова форма на живот на собствената ни планета също се оказаха преувеличени - в езеро в

Калифорния беше открита бактерия, която може да метаболизира арсеник.

Стари и нови уреди

От Япония беше изстрелян първият космически апарат със соларни платна - устройството „Икарос“ разполага с квадратно платно с дебелина едва 0.0075 мм и се задвижва от слънчевата радиация. Телескопът „Хъбъл“ навърши 20 години, а неговият по-модерен събрат, космическата обсерватория „Планк“, направи първата снимка на цялата галактика. През февруари се разделихме с една икона на орбиталните пътувания, когато космическите совалки бяха пенсионираны след 30 години служба. Един звезден ветеран обаче още се държи - „Войджър 1“, който се намира на няколко милиарда километра от Земята, стана първият направен от човек обект, достигнал границата на Слънчевата система.

Пламен Димитров

„ФНИ България“ намери наематели за 97% от „Камбаните Бизнес Център“

Най-новият клиент на фонда за имоти е „Онда Кофи Брейк“

„Фонд за недвижими имоти България“ АДСИЦ успя да намери наематели за 97.3% от офис площите в „Камбаните Бизнес Център“, показва съобщение на дружеството до инвестиционната общност. Най-новият наемател на публичната компания е „Онда Кофи Брейк“ ЕАД, което е наело 163.5 кв. в бизнес центъра. Така на фона на доста празни офис площи в столицата „ФНИ България“ успя да намери наематели за почти всички площи в бизнес центъра си.

Основният актив

„Камбаните Бизнес Център“ е сред основните активи на „ФНИ България“. Офис сградата е с разгънатата застроена площ 16 335 кв. м и има открит паркинг с 217 места.

Основният наемател на „ФНИ България“ е „Хюлет-Пакард Глоубъл Деливъри България Сентър“ ЕООД, което е наело 55% от офисите. През третото тримесечие на 2010 г. фондът за имоти е подписал два анекса с „Хюлет-Пакард“ за отдаване на още 4502.83 кв. м офиси от бизнес центъра. Сред наемателите на ФНИ личи и името на ИНГ Банк Н.В. - клон София.

От допълнителните материали към отчета на „ФНИ България“ за третото тримесечие на тази година става ясно, че освен да търси наематели за основния си актив, компанията е продължила да развива бизнес центъра. За превръщането на „Камбаните Бизнес Център“ в „зелена сграда“ на покрива са били монтирани со-

► С наетите 55% офис площи в „Камбаните Бизнес Център“ „Хюлет-Пакард Глоубъл Деливъри България Сентър“ ЕООД е основният наемател на „ФНИ България“

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

6.4

► млн. лв. са приходите от продажби на „ФНИ България“ за деветмесечието на 2010 г.

ларни панели за затопляне на вода.

Отчет

За януари - септември 2010 г. „ФНИ България“ отчете 16.8% ръст на продажбите до 6.4 млн. лв. Общите неконсолидирани приходи на фонда за имоти нарастват с 0.1% на годишна база и за деветмесечието на 2010 г. са 6.6 млн. лв. Компанията излиза на печалба от 1.8 млн. лв. в края на

септември 2010 г., а година по-рано беше на загуба от 296 хил. лв.

Към 30 септември 2010 г. общите активи на „ФНИ България“ са 101.5 млн. лв., показва балансът към отчета на компанията. Задълженията на фонда към банки и небанкови финансови институции в края на септември 2010 г. са 16.8

1.8

► млн. лв. е печалбата на фонда за имоти в края на септември 2010 г. спрямо загуба от 296 хил. лв. за същия период на 2009 г.

млн. лв., а общите задъл-

жения са 23.9 млн. лв.

Най-големият акционер във фонда за имоти е Unicredit Bank Austria AG, което в края на септември 2010 г. има 19.06% от капитала. Естонската Swedbank AS има 10.13% от книгата, а Swedbank AS Clients държи 8.24% от акциите на ФНИ.

Атанас Христов

Акционерите в „Галата“ спазиха традицията да продават през декември

През фондовата борса минаха акции за над 8 млн. лв. от компанията за имоти

Акционерите на „Инвестиционна компания Галата“ спазиха традицията и подобно на миналата година размразиха акциите си в компанията в края на декември. В сряда през борсата преминаха над 8.8 млн. акции, което е близо 10% от компанията.

Основен акционер в дружеството е дял от 28.7% е компанията „Холдинг Варна“ от групата на „Химимпорт“. Останалите по-големи акционери са две

еднолични дружества с ограничена отговорност.

Инвестиционна история

„Инвестиционна компания Галата“ АД е учредена през 2003 г. като дружество с ограничена отговорност „Асен Николов 1“ ООД. През 2007 г. тя вече е акционерно дружество, а през 2009 г. наименованието е променено на „Инвестиционна компания Галата“ АД и се листва на борсата. При качването си на борсата обаче основен акционер в дружеството беше „Химимпорт“, който впоследствие продаде дяловете си със сериозна печалба.

„Инвестиционна компания Галата“ дебютира с впечатляващата цена от 532 лв. за акция. След като намали капитала си с коригиращ фактор 1 към 87 обаче, компанията вече се търгува, колкото и рядко да се случва това, около 1 лев за брой.

Основни сфери на дейност са покупка и продажба на недвижими имоти и отдаването под наем на собствени недвижими имоти. Според официалната информация на сайта към момента компанията разработва два проекта за многофункционални комплекси с приблизителна площ 1 355 000 кв. м на територията на собствени

терени в кв. Аспарухово на Варна. Предвижданията им са за високо качество на комплексната среда и стандарта на обитаване, запазвайки максимално природните дадености и растително разнообразие.

Големи проекти, гребна печалба

И до момента обаче не е ясно на какъв етап са обектите. Към края на септември 2010 г. „Галата“ има приходи от продажби за 180 хил. лв. и печалба от 34 хил. лв. при наличието в баланса си на инвестиционни имоти за 92 млн. лв.

Мирслав Иванов

Капитализацията на БТК прескочи 1 млрд. лв.

Пазарната капитализация на „Българска телекомуникационна компания“ АД прескочи 1 млрд. лв. и така на Българската фондова борса отново има дружество, оценено от пазара над границата от 1 млрд. лв.

След като повишението на акциите на „Българска телекомуникационна компания“ на 27 декември помогна компанията да изпревари СИБАНК по пазарна капитализация, ръст на акциите от 40.63% на 29 декември изстреля пазарната оценка на теле-

кома до 1.3 млрд. лв.

За деветмесечието на тази година консолидирани приходи на „Българска телекомуникационна компания“ се повишават до 871.3 млн. лв., като в края на септември миналата година оборотът беше 752.68 млн. лв.

Печалбата на телекомуникационната компания се увеличи почти два пъти - от 58.75 млн. лв. за деветмесечието на миналата година до 106.7 млн. лв. в края на септември тази година.

Атанас Христов

2010 г. е най-силната за руския петрол след разпадането на Съветския съюз

► Русия е единствената страна от нечленуващите в ОПЕК, която успя да произведе над 10 млн. барела петрол на ден през 2010 г.

СНИМКА BLOOMBERG

Русия е произвеждала по 10.1 млн. барела петрол на ден през миналата година

Производството на петрол в Русия е нараснало с 2.2% през 2010 г. до рекордните 10.1 млн. барела на ден. Високите цени на суровината през миналата година бяха основната причина най-големият износител на петрол в света да увеличи производствения капацитет. Ръстът при суровия петрол изненада повечето анализатори, които в началото на 2010 г. очакваха увеличението да бъде 1.1%. Данните на руското министерство на енергетиката, публикувани вчера, показаха, че добивът на петрол в страната е бил 10.145 млн. барела на ден, което е рекордна стойност

от разпадането на бившия Съветски съюз насам. За сравнение през 2009 г. производството беше 9.93 млн., а през 2008 г. - 9.78 млн. барела на ден.

Лугер

Русия е единствената страна от нечленуващите в ОПЕК, която успя да произведе над 10 млн. барела на ден през 2010 г. Цената на суровината надмина 90 USD за барел през миналата година, достигайки най-висока стойност от 26 месеца насам. Вторият най-голям производител на петрол - Саудитска Арабия, е отчела 8.25 млн. барела дневен добив през последните месеци.

Русия и Китай

Износът на руски петрол се очаква да продължи да

нараства и през тази година, след като вчера беше пуснат в действие петролопровод между руско находище в Далечния изток и Североизточен Китай. Дължината му е 1000 км и ще транспортира 15 млн. тона годишно суров петрол от Русия за Китай за периода до 2030 г., или около 300 хил. барела на ден. Според анализатори новото съоръжение ще удвои продажбата на руски петрол на Китай.

По-високи износни мита

От началото на януари Русия увеличи и износните мита за суровия петрол с 13.7 USD за тон и вече са 317.5 USD за тон. Това стана след подписания на 28 декември указ от премиера Владимир Путин.

Износното мито за петрола от 22 находища в Източен Сибир и 2 находища в Севернокаспийския регион се увеличава с 9.5 USD/тон до 117.5 USD за тон.

Прогнози

Прогнозата на Министерството на икономиката е производството на нефт да намалее до 10.122 млн. барела на ден през 2011 г. Петролната компания "Роснефт" обаче, която произвежда една пета от суровината в Русия, очаква лек ръст на добива с около 0.5%.

Основна пречка за ръста на производството на петрол в Русия са високите данъци в сектора. Те обаче са основният източник на приходите в държавния бюджет в момента, когато правителството се опитва да намали дефицита.

Московският съд остави Ходорковски в затвора до 2017 г.

Присъдата повдига сериозни въпроси за правосъдната система в Русия

Московският съд осъди бившия петролен магнат Михаил Ходорковски на още шест години затвор за кражба на нефт от несъществуващата вече компания "Юкос" и за изпиране на печалбата. От цялата 14-годишна присъда се приспадат осемте години, които милиардерът в момента излежава за укриване на данъци. Ако решението от 30 декември не бъде отменено от по-висша инстанция, 47-годишният Ходорковски ще остане зад решетките до 2017 г. Същата присъда беше определена и за бившия му бизнес партньор Платон Лебедев. Адвокатите на двамата вече обжалваха решението.

Отмъщение

Самият Ходорковски нарече присъдата "отмъщение" заради опозицията му срещу министър-председателя Владимир Путин, а адвокатът му заяви, че решението няма нищо общо със справедливостта. Наблюдатели коментират, че така Путин си осигурява безпроблемно явяване на президентските избори през 2012 г. "Двамата с Платон Лебедев сме

нагледен пример за това, че не може да се разчита на съдилищата да те защитят от държавните служители в Русия", каза Ходорковски в специално изявление.

Сериозни въпроси

Въпреки че съдът отложи обявяването на присъдата за празниците, за да избегне общественото внимание, процесът предизвика масови критики от Запада. "Процесът и присъдата представляват крачка назад по пътя към модернизирания на Русия, който е поел президентът Медведев", се казва в изявление на германското правителство. САЩ пък изказаха притеснения за "избирателното правосъдие" в страната. На критиките Москва отговори с коментара, че е "неприемливо" други държави да се бъркат в случая. Руският външен министър Сергей Лавров посочи, че "руските съдилища са независими както от руското, така и от чуждите правителства". Главният изпълнителен директор на Сбербанк и бивш министър на икономиката Герман Греф определи задържането на Ходорковски зад решетките като "един от дразнителите", които пречат да се подобри инвестиционният климат в страната.

► Михаил Ходорковски не се изненада от решението на съда, но каза, че не е загубил надежда

СНИМКА REUTERS

Испания въвежда строги мерки срещу тютюнопушенето

От вчера в страната влезе в сила пълна забрана за пушене в барове, ресторанти и летища

Испания въвежда суров закон срещу тютюнопушенето, който забранява пушенето в затворени обществени места, включително барове, ресторанти, дискотеки, казина, летища и дори някои места на открито. Детските площадки на открито и в районите на училищата и болниците

също стават зони, забранени за пушене. Забраната не важи за откритите места в университетските комплекси. Хотелите обаче ще могат да запазят 30% от стаите си за пушачи.

Смяна на статута

Законът влезе в сила от вчера и превърна Испания от четвъртия най-голям производител на тютюн в ЕС в една от европейските страни с най-строги мерки срещу тютюнопушенето. Целта на новите разпоредби е опазване здравето на

пасивните пушачи като сервитьорите в заведенията и ресторантите например.

Санкции за нарушители

Нарушаването на закона предвижда санкции, достигащи до 600 хил. EUR. Досега в Испания имаше частична забрана за пушене на работното място и в обществения транспорт. По-либералният закон, който е в сила от 2006 г., не забраняваше напълно тютюневия дим в барове и ресторанти.

Мерките, които предприема Мадрид, са в съответствие със строгите директиви на Европейския съюз. До 2012 г. всички 27 държави от ЕС трябва да въведат пълна забрана за пушене в затворени помещения.

600

► хил. EUR може да достигне санкцията за нарушителите на забраната за пушене

Европейски фонд за регионално развитие
Оперативна програма "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007-2013"
Операция 2007BG161PO003/1.1-01/2007 "Подкрепа за създаване и развитие на стартиращи иновативни предприятия"

ОБЯВА
за
ОТКРИВАНЕ НА ПРОЦЕДУРА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛ

На основание чл. 1, ал. 1 и чл. 7 от Постановление № 55 на МС от 12 март 2007 г. за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ от Структурните фондове на Европейския съюз и от Програма ФАР на Европейския съюз,

ПРОИНТЕГРА ЕООД

със седалище в гр. Варна и адрес на управление: ж.к. Младост, бл. 143, вх. 3, ап. 31, адрес за кореспонденция - гр. Варна, кв. Победа, ул. Юлиус Фучик 2, тел.: 052/60-15-18, Интернет адрес: www.prointegra.biz, лице за контакт: Цветомир Колев Несторов на длъжност Икономически мениджър, тел.: 052/60-15-18

в качеството си на бенефициент по Договор за безвъзмездна финансова помощ № СИП-02-15/19.03.2009 г. обявява процедура за определяне на изпълнител - открит избор с обект: услуги, в т.ч.: организация на участие в две международни търговски изложения в областта на бизнес софтуера съответно в Ханوفر, Германия и Париж, Франция, включително наемане на изложбена площ и конструиране на щанд.

Пояснителният документ и документацията за провежданата процедура могат да се полчат на адрес: гр. Варна 9009, ул. Юлиус Фучик 2 всеки работен ден от 9:00 ч. до 13:00 ч.

Пояснителният документ е публикуван и на следните Интернет адреси: <http://www.ibsme.org/story.aspx?id=960> и www.prointegra.biz.

Оферти се подават на адрес: гр. Варна 9009, ул. Юлиус Фучик 2 до 15:00 ч. на 19.01.2011 г. Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Проинтегра ЕООД и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.

8 ПАЗАРИ

Цени на петрол и петролни продукти

Вид	Борса	Единица	Януари	Февруари
Суров петрол	NYMEX	USD/б	91,38	91,38
Брент	ICE	USD/б	94,75	94,75
Газов	ICE	USD/т	768	768
Природен газ	NYMEX	USD/MMBtu	4,41	4,41
Бензин 95	NYMEX	USD/т	839	-
Нафта	NYMEX	USD/т	851	-

Фючърси на агрокултури

Вид	Разновидност	Борса	Единица	Януари
Пшеница	Soft Red	CBT	USD/m	291,84
Царевица	Yellow	CBT	USD/m	247,48
Ечемик	Feed	ASX	USD/m	191,34
Памук	No.2	NYBOT	USD/m	3192,46
Kaiko		NYBOT	USD/m	3035,00
Kafo	Arabica	NYBOT	USD/m	5302,03
Соя	No.2	ICE	USD/m	515,51
Захар	White	NYSE LIFFE	USD/m	777,50

Борси: CBOT - Чикагска стокова борса; CME - Чикагска търговска борса; NYBOT - Нюйоркска стокова борса; ASE - Австрийска стокова борса

Спот цени на цветни метали

Вид	Борса	Единица	Цена	Зм.
Мед	LME	USD/т	9650	9600
Калай	LME	USD/т	26920	26900
Олово	LME	USD/т	2563,5	2550
Цинк	LME	USD/т	2444	2454
Алуминий	LME	USD/т	2460,75	2470
Никел	LME	USD/т	24708	24750
Алуминиева сплав	LME	USD/т	2300	2255

Цени на благородни метали

Вид	Борса	Единица	Купува	Продава
Злато	LME	USD/тр.у.	1419,45	1422
Сребро	LME	USD/тр.у.	30,86	30,96
Платина	LME	USD/тр.у.	1767,5	1772,5
Паладий	LME	USD/тр.у.	799,5	804,5
Родий	LME	USD/тр.у.	2465	2465

Източник: Bloomberg

Мерни единици: 1 бу. соя = 27.216 кг ; 1 бу. царевица = 25.4016 кг ; 1USD = 1 U.S. cent
1бу. овес = 15.4224 кг ; 1 бу. = 0.4536 кг ; 1 cwt = 50 кг ; 1 gal. = 3.785 л ; 1MT = 1000 кг

Курсове за митнически оценки

Валута	Код	За	Стойност
Currency	Code	For	Rate
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1,48812
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	10	8,79183
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1,46812
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1,56441
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	10	2,24437
ЧЕШКА КРОНА	CZK	100	2,73667
ДАТСКА КРОНА	DKK	100	2,62454
ЕСТОНСКА КРОНА	EER	100	1,25000
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2,30314
ХОНГОНГСКИ ДОЛАР	HKD	10	1,91786
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	100	2,64609
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	1000	7,0121
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1,64960
ИНДИЙСКА РУПИЯ	INR	100	3,30759
ЯПОНСКА ИЕНА	JPY	100	1,78321
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	1000	1,29502
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	10	5,66448
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	2,75547
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	10	1,20780
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	10	4,77206
НОРВЕЖСКА КРОНА	NOK	100	2,48470
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	1	1,10812
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	3,37456
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	10	4,89839
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	10	4,56404
РУСКА РУБЛА	RUB	100	4,85528
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	10	2,17769
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	1	1,13923
ТАЙЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4,94496
ТУРСКА ЛИРА	TRY	10	9,60860
ЩАТСКИ ДОЛАР	USD	1	1,49163
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	10	2,19236

Валутният курс за митнически цели е курсът на БНБ определен в предпоследната сряда от месеца и публикуван този или на следващия ден, който се използва през следващия календарен месец, освен ако не бъде заменен от курса определен по чл. 91 от ППЗМ. Курсовете са валидни до 24.00 часа на 31.01.2011 г.

Курсове на чуждестранни валути

Валута	Код	За	Стойност	Разлика
Currency	Code	For	Rate	Difference
ЕВРО	EUR	1	1,96	0
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1,49540	-0,00344
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	10	8,81719	0,01745
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1,47332	-0,00022
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1,56780	0,00974
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	10	2,23118	-0,02247
ЧЕШКА КРОНА	CZK	100	2,74893	0,01990
ДАТСКА КРОНА	DKK	100	2,62373	-0,00049
ЕСТОНСКА КРОНА	EER	100	1,25000	0,00000
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2,27369	-0,03217
ХОНГОНГСКИ ДОЛАР	HKD	10	1,89243	-0,03205
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	100	2,64820	0,00161
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	1000	7,01014	-0,01435
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1,63899	-0,01509
ИНДИЙСКА РУПИЯ	INR	100	3,27884	-0,03781
ИСЛАНДСКА КРОНА	ISK			0,00000
ЯПОНСКА ИЕНА	JPY	100	1,80694	0,01178
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	1000	1,30037	0,00556
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	10	5,66448	0,00000
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	2,75547	-0,00155
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	10	1,18915	-0,02545
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	10	4,78198	-0,02645
НОРВЕЖСКА КРОНА	NOK	100	2,50138	0,00574
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	1	1,13665	0,02101
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	3,36585	-0,02363
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	10	4,93274	0,01835
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	10	4,56192	0,00610
РУСКА РУБЛА	RUB	100	4,82406	-0,05009
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	10	2,16994	-0,01218
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	1	1,14162	-0,00422
ТАЙЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4,88396	-0,07995
ТУРСКА ЛИРА	TRY	10	9,47776	-0,15592
ЩАТСКИ ДОЛАР	USD	1	1,47276	-0,02435
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	10	2,22178	0,00469
ЗЛАТО (1 ТРОЙ УНЦИЯ)	XAU	1	2081,32000	15,96000

Обменни курсове на чуждестранните валути към лева за 3.01.2011 година. Тези курсове се основават на чл. 29, ал. 2 от Закона за БНБ и референтните курсове на ЕЦБ за съответния ден, и се прилагат за целите на статистическата и счетоводната отчетност.

Тип	Валута	Емисионна стойност за поръчки подадени до 15.00 ч. на 28.12.2010 г.				Цена при обратно изкупуване
		До 5 000 евро	От 5 001 до 20 000 евро	Над 20 001 евро	Над 100 001 евро	
консервативен	USD	157,30	156,53	155,76	155,38	153,46
консервативен	EUR	11,81	11,75	11,69	11,66	11,52
консервативен	EUR	84,35	83,94	83,53	83,12	81,89
балансиран	EUR	103,46	102,96	102,46	101,96	100,45
балансиран	EUR	814,79	810,84	806,88	802,93	791,06
високодоходен	EUR	190,97	190,06	189,16	188,25	181,88
високодоходен	EUR	85,29	84,88	84,47	84,06	82,01
високодоходен	EUR	172,70	171,87	171,04	170,21	166,06
високодоходен	EUR	339,54	337,92	336,30	334,69	323,37
високодоходен	EUR	214,15	213,13	212,11	211,09	203,95
високодоходен	EUR	261,24	260,00	258,75	257,51	248,80
високодоходен	EUR	98,51	98,04	97,57	97,10	93,82
консервативен	EUR	236,52	235,40	234,27	233,14	225,26

Нетната стойност на активите на дял е равна на цената на обратното изкупуване. Информация за проспектите и правилата на фондовете може да бъде получена на тел. 0700 10 000, както и на интернет адреси www.rcm.at и www.ram.bg

Котировки на взаимните фондове

Фонд	Тип	Ем. ед./сп	ЦМ	От началото на годината (не се анюализира)	Спектрално отклонение	За последните 12 мес.	От началото на публ. продажване (анюализирана)	Начало на публ. продажване
Автора Капитал АД	Смесен - балансиран	4.9610	4.9610	-3.66%	15.53%	-3.71%	-21.22%	21.01.2008
Автора Кепитъл - балансиран	фонд в акции	7.5743	7.5743	6.93%	14.42%	6.45%	-9.03%	23.01.2008
Автора Кепитъл - глобален	фонд в акции	10.1797	10.1797	0.0000%	1.19%	0.09%	1.19%	23.09.2009
Актив Асет Мениджмънт АД	фонд в акции	2.2455	2.2455	-9.90%	29.18%	-10.27%	-53.60%	12.11.2007
ДФ Актив Високодоходен	Смесен - балансиран	2.6252	2.6252	-11.75%	25.74%	-12.12%	-47.39%	12.11.2007
Астра Асет Мениджмънт АД	фонд на паричен пазар	11.4776	11.4776	6.79%	0.12%	6.81%	6.36%	06.10.2008
ДФ Астра Кеш	Смесен - балансиран	10.8460	10.7920	0.0000%	0.77%	0.77%	3.52%	10.10.2008
ДФ Астра Плюс	фонд в акции	10.0982	10.0480	9.8973	0.0000%	0.0000%	0.22%	06.10.2008
БенМарк Асет Мениджмънт АД	Смесен - балансиран	13.6854	13.5499	0.96%	5.76%	0.96%	6.20%	14.12.2005
ДФ БенМарк Фонд 1 Акции и Облигации	фонд в акции	8.0619	7.9821	-4.71%	10.91%	-4.71%	-4.09%	01.03.2006
ДФ БенМарк Фонд 2 Акции	фонд в акции	4.3769	4.3336	-25.96%	12.91%	-25.96%	-16.91%	21.06.2006
ДФ БенМарк Фонд 3 Сектор Недвижими Имоти	фонд в акции	8.0920	7.8563	-0.81%	11.91%	-0.85%	-8.22%	05.02.2008
ДФ БенМарк Фонд 4 Енергетика	фонд в акции	11.2984	10.9693	6.89%	12.82%	7.41%	3.24%	05.02.2008
ДФ БенМарк Фонд 5 ЦИЕ	фонд на паричен пазар	12.2685	12.2685	8.14%	0.22%	8.14%	8.70%	03.06.2008
Болкан Капитал Мениджмънт АД	Смесен - балансиран	82.6969	82.4075	-0.28%	1.17%	-0.69%	-4.22%	20.11.2006
ДФ БКМ Балансиран Капитал	фонд в акции	48.8106	48.5665	-5.95%	2.16%	-7.46%	-12.47%	20.11.2006
ДФ Европа	фонд в акции	64.6036	64.2806	-6.29%	5.08%	-10.80%	-10.94%	03.10.2007
Балкани	фонд в акции	98.3494	96.8852	-4.91%	3.22%	-5.16%	-0.62%	04.01.2007
Варчев Мениджинг Компани ЕАД	Смесен - балансиран	79.4779	78.2947	-4.75%	2.40%	-4.88%	-6.72%	25.06.2007
Варчев Високодоходен фонд	фонд в облигации	1.3257	1.3207	6.06%	0.7%	6.06%	5.67%	01.12.2005
ДФ ДСК Стандарт	Смесен - балансиран	1.09598	1.09300	1.88%	3.74%	1.88%	1.82%	01.12.2005
ДФ ДСК Баланс	фонд в акции	0.77392	0.76243	-0.99%	7.80%	-0.99%	-5.35%	01.03.2006
ДФ ДСК Растек	Смесен - консервативен	0.75002	0.75448	3.41%	2.66%	3.41%	-9.39%	07.03.2008
ДФ ДСК Имоти	Смесен - консервативен	1.05681	1.05365	3.02%	0.35%	3.02%	3.26%	07.05.2009
Елана Фонд Мениджмънт АД	Смесен - балансиран	99.8584	98.8648	-3.28%	5.93%	-3.68%	-0.13%	07.12.2005
ДФ Елана Балансиран Евро Фонд	Смесен - балансиран	104.1762	103.1396	-5.54%	6.90%	-5.93%	0.75%	06.03.2006
ДФ Елана Балансиран Долар Фонд	фонд в акции	84.6307	83.3707	-6.57%	8.18%	-6.57%	-1.79%	20.06.2005
ДФ Елана Високодоходен Фонд	фонд на паричен пазар	124.7097	124.7097	8.56%	0.36%	8.56%	7.26%	31.10.2007
ДФ Елана Фонд Паричен Пазар	Смесен - консервативен	94.8300	94.511	5.04%	1.93%	5.04%	-1.86%	01.02.2008
ДФ Елана Долар Фонд	Смесен - консервативен	108.0879	107.6560	5.43%	0.34%	5.43%	5.32%	01.07.2009
ДФ Елана Еврофонд	фонд в акции	101.5145	100.5094	0.0000%	N/A	N/A	N/A	15.11.2010
ДФ Елана Глобален Фонд Акции	фонд в акции	4.8651	4.8359	-1.07%	7.39%	-0.99%	4.89%	08.07.1999
Златен Лев Капитал АД	Смесен - балансиран	0.9472	0.9					

Годината на дисциплината в Европа започна

Силните икономики се подготвят за големи съкращения, докато бързо развиващите се пазари може да прегреят

Много от силните държави обявиха драстични планове за съкращения на разходите през 2011 г. Доказателство за това е и класацията на компанията, произвеждаща речници Merriam-Webster, според която терминът austeritи - режим на строги икономии, стана дума на годината за 2010 г. Поводът за класацията са отчетените хиляди търсения на дефиницията на думата в интернет страницата на компанията след разгара на дълговата криза в Европа. Това не е първият случай, в който глобалната икономика оказва силно влияние върху думите. Преди две години най-търсената дума е била bailout - спасителен план.

И докато големите се обричат на пестеливост през следващата година, бързо развиващите се пазари рискуват да прегреят. Икономистите предупреждават, че световната икономика трябва да се противопостави и на двете крайности, за да успее да отговори на очакванията за ръст.

Европейска година на дисциплината

Повечето от обещанията за бюджетна строгост трябва да бъдат изпълнени през 2011 г. Португалия предложи 5% намаляване на заплатите за държавните служители. Испанският парламент одобри бюджет, предвиждащ намаление от 7.9% на публичните разходи. Ирландия от своя страна планира да съкрати държавните харчове с 4 млрд. EUR. Тези бюджетни мерки са част от причината икономистите да прогнозираят, че ръстът на икономиката на еврозоната ще се забави до едва 1.5% през 2011 г. Прогнозата е

леко надолу от и бездруго незадоволителните 1.7% за 2010 г. Съществува обаче риск последователността от фискални ограничения да постави дори по-голяма от очакваната тежест върху ръста на икономиката. Международният валутен фонд (МВФ) прогнозира, че за две години евентуалното бюджетно съкращение от 1% от БВП намалява икономическата производителност с 0.5 пункта и

вдига безработицата с 0.3 пункта.

Ахилесовата пета на САЩ

САЩ водят собствена бюджетна битка, докато републиканците в Конгреса настояват за съкращаване на държавните разплащания. Икономическият растеж на САЩ засега изглежда по-силен от този на Европа, но все пак остава далеч от нивата, необходими за

съживяване на пазара на труда. Икономисти очакват ръст от около 3% за 2011 г., но липсата на свободни работни места ще остане ахилесовата пета на икономиката. Лошата ситуация на трудовия пазар вероятно ще ограничи потреблението през следващите дванадесет месеца въпреки изненадващо силния празничен сезон на 2010 г. "Американските потребители искат да

пестят повече, да изплатят дълговете си и да уредят личната си финансова ситуация", казва икономист от Калифорнийския университет.

Новите сили

Не е тайна, че развиващите се пазари отбелязват много по-голям ръст от напредналите икономики. По изчисления на МВФ при тях темпът на растеж ще бъде 6.4% през 2011 г., почти

три пъти повече, отколкото в развитите държави. МВФ очаква ръст на световната икономика от 4.2% за 2011 г., което ще е стъпка назад от 2010 г., но доста по-добро от темповете през последните две години, когато кризата беше най-тежка. Силните постижения на Китай, Бразилия и Индия дадоха тласък на световната търговия и дори подкрепиха растежа в САЩ, Европа и Япония. □

4.2

► процента ръст на световната икономика през 2011 г. очаква МВФ

6.4

► процента икономически растеж в развиващите се пазари прогнозира МВФ през 2011 г.

► 2011 ще бъде европейска година на дисциплината, тъй като трябва да бъдат изпълнени повечето от поетите обещания за бюджетна строгост

Има опасност от нови балони през тази година

Цените на стоките и дългосрочните държавни дългове са сред взривоопасните сектори

Различните темпове на растеж създадоха още една зона на "пир и глад" - цените на стоките. Цената на петрола се приближи до трицифрена сума през последните седмици на 2010 г. Храните също поскъпват отчасти поради голямото търсене от развиващите се

пазари. Китай предприе стъпки за овладяване на инфлацията, без да охладя достатъчно икономиката като цяло, и различни икономисти очакват затягането да продължи.

Критику срещу Фег

В САЩ обаче Федералният резерв все още разглежда дефлацията като по-голяма заплаха от инфлацията и наскоро потвърди за пореден път намерението си да налее 600 млрд. USD в икономиката с цел да опи-

та да предизвика по-силен растеж. Усилията за борба с дефлацията на Фед предизвикаха критики както в страната, така и извън нея. Според някои анализатори те ще отрицат потенциално инфлационна вълна от евтини пари в световната икономика, без да постигнат много повишаването на американския ръст или намаляване на безработицата. Съществуват опасения, че програмата може да предизвика "неоптимални

инвестиционни решения", които да създадат опасни балони от активи.

Взривоопасни сектори

Според експертите трябва да се оглеждаме за признаци за създаване на балони - при стоките, недвижимите имоти в развиващите се пазари или дългосрочните държавни дългове, както и да се подготвим за ситуация, в която пазарната обстановка ще продължи да бъде взривоопасна. □

► Голямото търсене в развиващите се пазари доведе до поскъпване на храните

Нови данъци и такси за

Вече трети ден живеете в държава с малко по-висока данъчно-осигурителна тежест в сравнение с миналата 2010 г.

Преди година не ви обещаваха точно това, но на третия ден от новата година фактите са следните: пенсионната осигуровка вече е 17.8%, въведени са диференцирани прагове за самоосигуряващите се, има и някои "чисто нови" данъци, като данък "офшорка" и туристически данък. Данък сгради пък е с увеличен праг и с него ще бъдат облагани всички постройки. Заедно с това от началото на годината беше увеличен и акцизът върху горивата.

А можеше да е всичко по-удро

България е прекрасна държава, оазис за инвеститорите, чудесен дом за жителите си, защото има най-ниските данъци в Европейския съюз. Да, обаче не е редно да има най-ниските данъци, защото на министър-председателя му правят забележки от братски западни държави. Освен това в криза е хубаво някои данъци да се увеличат, за да се съберат малко приходи все пак. А всъщност стратегията на вдигане на данъци изобщо не е най-добрата във времената на криза, защото депресира бизнеса. И какво от това, като други държави го направиха и увеличиха примерно ДДС. Но България удържа на натиска, остана страната с най-ниски данъци и държи на този траен курс.

Това не са шизофренични разсъждения, а кратък преглед на полемиката за данъците през 2010 г. и перифраза на някои от мантрите на управляващи, неуправляващи и независими икономисти. Независимо от публичното говорене кабинетът периодично опипваше почвата за вдигане на ставки и въвеждане на нови данъци. Някои от тях, като данък "лукс", дори бяха записани на хартия, но все пак отпаднаха. Почти между другото обаче все пак бяха приети някои промени, които увеличават тежестта. Те вече са в сила от два дни - иначе казано, от началото на годината.

Филipa Paдиoнoвa
philippa.radionova@pari.bg

Я кажи колко вноската тежи

Една от промените, която засяга най-много хора, е увеличението на вноската за пенсионна осигуровка с 1.8%. Приемането ѝ беше оправдано с дефицита на Националния осигурителен институт и евентуалното му изпадане в невъзможност да плаща пенсии. Къдравото число беше измислено отново на принципа на колебанието, като първоначалната идея беше за три процента увеличение. А само в рамките на ден (8 октомври) посланията звучаха така: сутринта Бойко Борисов каза в телевизионно предаване, че се мисли за 1.5 до 2%, по обяд реши да "закове" на 2%, а по същото време в парламента финансовият министър Симеон Дянков обобщи, че ще е "ориентирано под три". В края на краищата сметките на министерството му показаха, че точното необходимо увеличение е 1.8%. И така от два дни работодател и работник вече трябва да си поделят още 17.8 вместо 16% върху заплатата, които да плащат на държавата.

И ако покрай увеличаването на осигурителната вноска се вдигна достатъчно шум, почти незабелязано мина още едно увеличаване на тежестта за определена група хора - самонаетите. За тях освен по-висока вноска вече важат и три различни прага на осигуряване. След като в края на миналата година минималната сума, върху която те се осигуряват, беше увеличена почти двойно на 420 лв., сега тя е обвързана с годишния доход и има три степени. Който е

спечелил до 5400 лв. миналата година, през тази ще трябва да се осигурява върху минимум 420 лв. Ако доходът е до 6500 лв., осигуровките са върху най-малко 450 лв., при доходи до 7500 лв. прагът е 500 лв., а над тази сума - 550 лв. Никой обаче не успя да обясни какво прави човек, който е имал една добра 2010 г. и е изкарал над горния праг, но през 2011-а не му върви и доходите му са под 5400 лв. Т. е. ясно е какво прави - осигурява се на максималната сума. Не е ясно обаче защо.

Дефинирай ми "сиво"

През есента накуп бяха приети промени в три данъчни закона, някои от които предизвикаха спорове, а други просто недоумение. Общото между тях е обяснението, че освен да докарат повече приходи, те ще помогнат и за изваждането на пари на светло.

Такава цел стои пред неособено ясният механизъм на т. нар. данък офшорка, с който ще се облагат парични потоци от България към фирми, базирани на места с облекчен данъчен режим. Той е в размер на 10% и предполага, че освен изсветляване ще има ефект на връщане на бизнеси в страната. Критиците му обаче са на мнение, че нито една от целите няма да бъде постигната.

Подобни очаквания има и към преобразуването на туристическата такса в туристически данък. С него хотелите няма да плащат на брой туристи, а на брой нощувки на легло. Според авторите на промените по този начин те няма да имат възможност да "укриват" посетители, а изчисленията им показват почти двойно увеличение на приходите от новия данък. За всеки случай е заложено, че даден хотел при всички положения трябва да плати данък върху най-малко 30% заетост, независимо дали е имал такава.

Да направим от слона муха

Големите планове за За-

А от април туризмът вече ще плаща еднакъв ДДС - 9%

кона за местните данъци и такси включваха още възможност за общините да определят по-високи данъци за луксозните къщи и автомобили, определена като данък "лукс". Това беше поредната отпаднала след обществен дебат идея. За сметка на това управляващите решиха с данък сгради вече да се облагат и малки постройки с данъчна оценка и под 1680 лв. Тази новост стана популярна като въвеждане на данък "колиба". Общините все пак получиха възможност да налагат по-висок данък сгради, като прагът беше увеличен почти двойно - от 2.5 на 4.8 промила.

Столицата пък измисли свой начин за събиране на повече средства. След поредица уверения от кмета Йорданка Фандъкова, че данъците няма да бъдат увеличавани, дори да има такава законодателна възможност, общината форсирано обяви и прие ново зонироване в града. С него близо 100 000 души ще плащат по-висок данък сгради, защото жилищата им вече ще се намират в "по-елитни" зони. Критериите за преназначаване на картата на София не бяха особено ясни, а според обещанията очакваните повече пари ще бъдат инвестирани в изграждането на инфраструктура в "по-бедните" квартали.

От Брюксел по-високо няма

Част от данъчните промени бяха приети почти безропотно. Просто защото бяха оправдани с европейските регламенти. По тази причина например от 1 януари са в сила по-високи акцизи за горивата и за рязания тютюн. Естествено това най-вероятно ще доведе до увеличаване на цените и на двете, като очакванията за поскъпване на бензина са за 3 ст. на литър.

Новостите не се изчерпват с настъпването на новата година. Например през април туризмът вече ще плаща еднакъв данък добавена стойност. Сега той е 7% за организирани пътувания и 20% за неорганизираните. От пролетта за всички ще важи ставка от 9 на сто. Още преди пролетта обаче със сигурност отново ще започнат дебати много ли са ниски данъците, такива ли трябва да бъдат и къде всъщност е проблемът с приходите. **П**

1.8% вече е по-висока осигурителната вноска

3 стотинки ще е по-скъп бензинът заради влезлия в сила от Нова година по-скъп акциз

"Данък колиба" Така стана известна поправката, с която данък ще плащат и сградите с оценка под 1680 лв.

С малки изключения...

Вече има данък върху застрахователните премии

► От тази година застрахователните премии се облагат с 2% данък. Става въпрос за премията по облагаеми договори от общото застраховане с изключение на презастраховането, животозастраховането и догово-

рите за застраховки на товари по време на международен превоз, когато началната или крайната точка на превоза е извън територията на страната.

► Няма да се облагат и договорите за

застраховки на летателни апарати и плавателни съдове, както и премията за "Гражданска отговорност", свързана с притежаването и използването на такива транспортни средства.

ВСИЧКИ ОТ СЪРЦЕ

Пенсиониране с повишена трудност

Вече няма точкова система, а стажът за пенсия може да се купува само с пари накуп

12

► месеца вече е срокът, необходим за изчисляване на обезщетенията за общо заболяване и майчинство

От тази година вече не важи точковата система, която даваше възможност за по-ранно пенсиониране чрез събирането на стаж и възраст. С приемането на промените в Кодекса за социално осигуряване в края на миналата година вече няма възможност и за разсрочено закупуване на стаж.

Точка, точка, запетайка

Допреди промените за жените бяха нужни 60 години възраст и 34 години стаж - така точките за пенсия бяха 94, а за мъжете - 63 години възраст и 37 години стаж, при което нужните точки бяха 100. Задължителна в случая беше само минималната възраст, но само при наличието на необходимия сбор точки. Удобството беше, че например жена, която на-

вършва 60 години, но има 32 години стаж, може да избере дали да работи още две години, или да си стои вкъщи и така да събере необходимите точки. С промените стажът също става задължителен фактор и същата жена не може да се пенсионира, докато не си изработи годините за необходимия стаж. За сметка на отпадането на точковата система увеличаването на необходимия стаж беше отложено и той ще започне да расте от 2012 г., а възрастта - от 2021 г.

Money talks

Остава възможността при навършване на пенсионна възраст, но недостигащ

стаж, той да бъде "купен", като се платят вноските за съответния период. Това може да направи всеки, на когото не му достигат до 5 години. Досега съществуваше възможност това да става разсрочено, тъй като стойността на вноските за една година е над 800 лв. След промените обаче парите ще трябва да бъдат платени наведнъж, по банков път. От 2011 г. една година стаж струва точно 897 лв. заради увеличението на осигуровката с 1.8%. Това означава, че за купуването на пет години, колкото е максималната възможност, кандидат-пенсионерът ще трябва да разполага с близо 4500 лв. накуп. **▣**

10% ще се облагат парите, които отиват от България към компании в офшорни зони

20 стотинки ще е най-ниският данък, който хотелите ще плащат на легло за нощувка. Той ще стига до 3 лв. и също е новосъздаден

Промени в здравната сфера

НЗОК вече няма да има резерв

От тази година разходите на Националната здравноосигурителна каса ще са равни на приходите ѝ, което означава, че от събраните пари от здравни вноски вече няма да се трупат резерв. Досега такъв съществуваше по сметки в БНБ, но от 1 януари натрупаните средства се прехвърлят към бюджета. Заедно с това здравната каса ще трябва да покрива лечението на някои заболявания, за които досега плащаше държавата.

Колкото повече, толкова повече

Промените около функциите на здравната каса силно приличат на "преливане от пусто в празно". Заедно с единодушно приетото решение средствата от здравни осигуровки да не се използват за трупане на резерв (част от фискалния резерв на държавата) бяха прокарани и някои спорни решения, които почти го обезсмислят. Едно от тях е, че отсега здравната каса ще поема лечението на някои тежки заболявания, като онкологичните. Досега те се финансираха от Министерството на здравеопазването, т.е. парите за тях не са били от здравни вноски, а от бюджета. Лекарствата

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

за тези заболявания обаче са твърде скъпи и прехвърлянето им към НЗОК предполага доста по-бързо изразходване на нейния бюджет. Това донякъде обезсмисля освобождаването на останалите пари или най-малкото цената за това не е оправдана.

Дарете за държавата

Навърх Нова година досега съществуващият резерв на касата "формално" се вля в бюджета и ще бъде изразходван по преценка на финансовото министерство. Това се случи с приемането на бюджета за 2011 г. и

открито беше признато, че е реципрочно действие на текущото освобождаване на парите от вноски. По думите на зам. финансов министър Владислав Горанов тези пари са лесен ресурс и от гледна точка на държавата е по-удобно да използва тях, отколкото например да тегли заем. А на обвиненията за национализация отговори, че става въпрос за публичен ресурс. Няма конкретни планове как събраните над 1.5 млрд. лв. ще бъдат изразходвани. Допусканията досега са, че може да е за здраве, може да е за други харчове, а може и да бъдат инвестирани. **▣**

Лицемерните полумерки срещу тютюнопушенето

От днес започват проверките по заведенията за спазването на новите ограничения срещу тютюнопушенето. Собствениците ги намират за безсмислени и предпочитат да плащат глоби, вместо да се съобразяват

Държавата направи пореден опит да ограничи тютюнопушенето чрез Закона за здравето. Новите промени, които целят ограничаване на пушенето на обществени места, са в сила от 16 декември. От началото на новата година здравни инспектори вече започват проверки дали собствениците на заведения са направили необходимите инвестиции, за да са в синхрон с изискванията на наредбите на здравното министерство.

Необходимите капиталовложения са сериозни и въпреки че са изправени пред риска да плащат солени глоби, много собственици на заведения все още избягват наложителните ремонти. Според тях законът ще ги принуди да похарчат солидни суми за реконструкции, които впоследствие може да се окажат ненужни. Всички знаят, че по-рано или по-късно пушенето на обществени места ще бъде напълно забранено. Новите правила няма да намалят тютюнопушенето, но ще окажат негативно влияние върху посещаемостта на по-малките заведения (под 50 кв. м). Това освен загуби за собствениците може да предизвика и затварянето на много обекти.

Тези мерки и онези мерки

Това не е първият опит на държавата да ограничи тютюнопушенето. Преди почти две години предишният парламент прие пълна забрана за пушене на обществени места, която трябваше да влезе в сила от 1 юни миналата година. Малко преди настъпването на този срок обаче депутати от ГЕРБ предложиха той да бъде удължен и забраната да влезе в сила по-късно. Сред вносителите на тази поправка беше Емил Димитров, който е бил един от големите търговци на цигари, преди да стане депутат. Въпреки обвиненията в открит лобизъм с очевиден конфликт на интереси мнозинството гласува тази промяна.

После дойде компромисният вариант. Очакванията са той да не промени по същество ситуацията. И постигането на крайния резултат - намаляване на тютюнопушенето, изобщо не е сигурно. Единственото сигурно е, че този вариант предизвика недоволството на ресторантьорите.

Направете си аквариум с пушачи

Според новите изисквания

в ресторанти с площ над 50 кв. м пушачите могат да се разполагат на по-малко от половината от площта на помещението и да бъдат отделени с твърди стени или стъклени прегради от останалите посетители. „Изолираните“ помещения трябва да се отделят с табели с надписи със специално определен шрифт и в тях да е постоянно активирана мощна вентилационна система. Законът предвижда достъпът на лица под 18-годишна възраст до тези зони да е забранен, дори и с придружител. Единственият начин, по който собствениците могат да бъдат задължени да спазват закона, са предвидените санкции. И волята на инспекторите да ги налагат. За физически лица те са от 50 до 300 лв. За едноличните търговци и за юридическите лица глобата е от 300 до 1500 лв. При повторно нарушение инспекторите налагат санкция до 10 хил. лв. При допускане на непълнолетни в помещение за пушачи глобата варира между 400 и 1000 лв.

Неоправдани инвестиции

Собствениците на заведения обаче предпочитат да платят глобите, отколкото да правят

необходимите инвестиции. Причината - очакванията текстовете в закона да отпадна напълно и в страната да бъде изцяло забранено пушенето на обществени места. Вероятността за това е свързана с плановете на Европейската комисия да премахне частичната забрана за тютюнопушене на всички обществени места в Европейския съюз и да въведе тотална забрана с поэтапно въвеждане до 2012 г. Някои страни вече са поели по този път, като например Финландия. В Шотландия е напълно забранено от 2006 г., а в Ирландия - от 2004 г. Началникът на отдел „Опазване на общественото здраве“ в Министерството на здравеопазването Маша Гаврилова заяви, че има реална възможност през 2012 г. в България също да бъде забранено тютюнопушенето на обществени места.

Пълната забрана за тютюнопушенето ще обезсмисли средствата, които собствениците на заведения трябва да похарчат за вентилационни системи и изолиране на отделните помещения. Преграждането на големите отворени помещения, както и изграждането на мощни вентилационни системи мо-

Скъпо

Какви санкции ще се налагат

- ▶ Глобите, които законът предвижда, са от 50 до 300 лв. за физически лица.
- ▶ За едноличните търговци и за юридическите лица санкцията се вдига от порягъка на 300 до 1500 лв. При повторно нарушение - 1500 до 10 000 лв.
- ▶ При допускане на непълнолетни в помещение за пушачи глобата варира между 400 и 1000 лв.
- ▶ За да бъдат ефективно събирани, ще се прибегне до сътрудничеството на полицията.

же да струва петцифрена сума, коментират собственици и управители на заведения. Според председателя на Браншовата асоциация на ресторантьорите Атанас Димитров реконструкцията излиза от 10 хил. до 60 хил. лв. в зависимост от квадратурата на заведенията. Само поставянето на стъклените ограждения пък отнема не по-малко от 45 дни, коментира Димитров. Това ще наруши удобството на клиентите в заведенията, а някои ще бъдат принудени да затворят, докато се извършват ремонтите.

„Икономически необосновано е тези мерки да се предприемат по време на криза“, коментира още Атанас Димитров. По думите му в момента на 15 заведения в София 1 фалира. „След влизането в сила на

Историята на несъстоялата се

- 21.05.2009 г.** Тройната коалиция приема пълна забрана на пушенето на обществени места в Закона за здравето, която трябва да влезе в сила на 1 юни 2010 г.
- 26.11.2009 г.** Европейският парламент приема резолюция, в която настоява за пълна забрана за пушене във всички обществени сгради, работни помещения, ресторанти и обществения транспорт.
- 18.02.2010 г.** ГЕРБ внася предложение за отпадане на пълната забрана за пушене в Закона за здравето.

ПЪЛНА ЗАБРАНА

- 21.03.2010 г.** Шестие от над 100 души преминава по улиците на София в знак на протест срещу промените на ограничението да се пуши на обществени места.
- 19.05.2010 г.** Парламентът отменя пълната забрана за пушене, считано от 4 юни 2010 г. Собствениците на заведения с големина до 50 кв. м решават сами дали заведението е за пушачи или за непушачи. В ресторантите над 50 кв. м трябва да се осигурят зали за пушачи и за непушачи. Изключение правят нощните клубове и дискотеките.
- 3.11.2010 г.** Правителството приема условията, на които трябва да отговарят заведенията. Те се обнародват в "Държавен вестник" на 16 ноември и стават валидни от 16 декември 2010 г. Тематичните проверки на здравните инспекции са запланирани от началото на годината.

мерките очаквам този брой драстично да се увеличи и колегите да започнат да затварят заведенията си, особено тези, които са в наети площи", заяви Димитров.

Цигареният избор

Засегнати от мерките ще бъдат и заведенията с площ под 50 кв. м. Собствениците им имат две възможности - да се самоопределят като места само за непушачи или само за пушачи. В първия случай заведенията рискуват

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

да останат без голяма част от клиентите си, алармират от бранша. Това може да доведе до затваряне на редица малки обекти, особено в кризата, когато посещаемостта и без това е намаляла. Ако избере втория вариант - заведението да е за пушачи, собственикът трябва да изгради активна вентилация.

Изключение от тези правила са всякакви заведения с нощен режим - барове, дискотеки и клубове. Изискването за адекватна вентилационна система обаче е

валидно и за тях.

И какво от това

Половинчатите мерки, които въведе държавата, няма да постигнат резултат. Пушачите няма да станат по-малко, непушачите отново ще дишат цигарен дим, защото трябва да изгради активна вентилация. Загрижеността на държавата и този път ще се окаже лицемерна, но пък ще създаде трудности за част от дребния бизнес.

Елина Пулчева
Теодора Мусева

По света Забраната има положителни ефекти

► Франция - от февруари 2008 г., когато се въведе тоталната забрана, оборотът на хотели и ресторанти не само че не се е понижил, а напротив - увеличил се е с 3% в сравнение с 1.6% през 2006 г.

► Ирландия - погрената за свободни от тютюнев дим ресторанти между пушачите е нараснала от 46% преди узаконяване на забраната за тютюнопушене на 77% след забраната.

► Ню Йорк - вече само 15% от населението са пушачи, откакто е в сила законът за забрана на тютюнопушенето (март 2003 г.). Данчните постъпления от ресторанти и барове са нараснали с

8.7%. Наемането на работа в баровете и ресторанти е довело до нови 10 800 работни места. Около 97% от баровете са свободни от тютюнев дим.

► Нова Зеландия - след въвеждането на пълната забрана на тютюнопушенето през 2004 г. продажбите в барове и клубове нарастват с 0.9%, в кафетата и ресторанти - с 9.3%. Посещението на кръчми, таверни и барове се уве-

личава с 24%, а на кафетата и ресторанти - с 9%.

► Турция - през 2009 г. е отчетен ръст на туристическите услуги, независимо от пълната забрана на тютюнопушенето. Англия - излагането на вторичен тютюнев дим на хората, работещи в барове и клубове, е намаляло с 95%, откакто забраната за тютюнопушене влиза в сила на 1 юли 2007 г.

Пълната забрана за пушене няма да има негативен ефект за ресторантьорите

Възстановяването на пълната забрана за тютюнопушене на обществени места в България ще бъде на дневен ред още през тази година. ЕК си постави за срок до 2012 г. Европа да бъде изчистена от тютюневия дим. Страната ни ще трябва да приложи стриктно изискванията на ЕК. Затова надеждите на тютюневите търговци лобисти, че в България законът, както досега, ще остане само на хартия, са напразни.

Вярно е, че всички инвестиции, които новият закон изисква от собствениците на заведения, ще бъдат пропилены, тъй като пълната забрана със все скоро ще бъде възстановена. Единственият правилен ход на собствениците на заведения в момента е да обявят заведенията си за зони изцяло свободни от тютюнев дим. Така ще си спестят ненужни разходи. Данните от много независими от тютюневата индустрия изследвания в

Павел Антонов,
член на гражданска инициатива „Без дим“

” **За да си спестят ненужните разходи, собствениците на заведения могат да ги обявят за изцяло свободни от тютюнев дим**

цял свят показват обаче, че пълната забрана на тютюнопушенето не води до негативен ефект върху ресторантьорския бизнес. Последни данни от Норвегия и Ирландия за пореден път потвърдиха това. Нещо повече, оповестено наскоро изследване във Великобритания доказва, че посещенията в заведения от непушачи са нараснали с 20%.

Погрешно е да се счита, че законовите текстове, които замениха пълната забрана за пушене на

закрито, имат за цел да ограничат или намалят тютюнопушенето. Тъкмо напротив, те либерализираха част от съществуващите по силата на предходния правен режим ограничения. Отпадна например изискването за обособени зони за непушачи в заведенията за консумация с площ под 50 кв. м.

Въведените нови изисквания за по-големите заведения са усложнени до неприложимост. Предвид тромавите процедури и липсата на координация между различните контролни органи контролът над спазването на закона е почти невъзможен. Поради тази причина гражданската инициатива „България без дим“ инициира създаването на мрежа за доброволен граждански контрол над приложението на забраната за пушене. Провеждат се срещи със здравните инспектори и останалите държавни и общински контролни органи. □

Какво ще стане с инвестициите ни, ако още тази година се въведе пълна забрана

Икономически необосновано е тези мерки да се взимат по време на криза. В момента на 15 заведения в София 1 фалира. След като мерките влязоха в сила, очаквам това число драстично да се увеличи и колегите да започнат да затварят заведенията си, особено тези, които са в наети площи. Срокът от 1 месец от обнародването на наредбата до влизането ѝ в сила със все не е достатъчен, за да се подготвят всички заведения. Само стъклопоставянето отнема 45 дни. Реконструкцията струва между 10 хил. и 60 хил. лв.

В момента всички заведения са в процес на въвеждане на изискванията и инвестират значителни ресурси. Ако тази година бъде въведена пълна забрана, какво ще се случи с всички тези заведения, които са инвестирани в скъпоструващи вентилационни системи и в обособяване на специални зони?

Атанас Димитров,
председател на Браншовата асоциация на ресторантьорите в София

” **След като мерките влязоха в сила, очаквам колегите да започнат драстично да затварят заведенията си**

В момента на пазара няма потребност от заведения за непушачи. Ние нямаме компенсация за тези загуби. Нямаме компенсация за това, че 1/3 от персонала ще излезе на улицата, защото ще го съкратим. В София няма достатъчен туристопоток, за да се справим с този икономически удар.

Наредбите трябва да се въведат постепенно. Нужно е да се работи за превенция на пушенето

- в самите заведения да има диглаши, брошури. В САЩ подготовката за въвеждането на забраната е започнала 25 години по-рано. България работи от две години, и то само чрез въвеждане на крайни мерки, а не в областта на превенцията, където би имало много по-голям ефект. Предложението на асоциацията е наредбата да влезе в сила през май, когато времето позволява да се използват външните зони. Това е икономически издържано и е по-удобно време за привеждане на обектите в изисквания вид. Друго наше предложение е малките заведения, които избера в тях да се пуши, да плащат акциз от 1000-2000 лв. на година и с тези пари да се направи фонд за превенция и профилактика на тютюнопушенето. Той ще се контролира от Министерството на здравеопазването и от Българската хотелиерска и ресторантьорска асоциация. □

Интервю Юдит Ланг, посланик на Унгария в България

Изходът от кризата ще е приоритет и за унгарското председателство

Все повече малки и средни унгарски предприятия проявяват интерес да инвестират в България

► **Ваше Превъзходителство, кои ще са основните приоритети на унгарското председателство на Европейския съюз, което стартира от началото на 2011 г.?**

- През първата половина на 2011 г. в Европейския съюз предстои да бъдат разрешени редица комплексни задачи от стратегическо значение. Унгария като последен член от триото Испания - Белгия - Унгария трябва да продължи търсенето на изход от икономическата криза и залагането на основите на бъдещото развитие.

Задачи от първостепенно значение са създаването на работни места, увеличаването на заетостта и конкурентоспособността, съответно запазването на социалния модел. Приоритетни са също така изпълнението на Стратегия "Европа 2020", която е ориентирана към бъдещето, и засилването на координацията по отношение на икономическата политика. Сред приоритетите на унгарското председателство се открояват Стратегията за Дунавския регион, присъединяването на България и Румъния към Шенген, продължаването на процеса по разширяването и приближаването на перспективата за интеграция на Западните Балкани, както и утвърждаването на съседската политика в нейното източно измерение.

► **Ще продължите ли някоя от политиките, които бяха на фокус по време на предишните председателства?**

- Лисабонският договор създаде новата форма за сътрудничество в трио: вместо предишния шестмесечен период на планиране всеки един член на триото се движи по съвместно фиксирана програма за 18 месеца. В

този смисъл и унгарското председателство се вмества в рамката на общата програма за триото и приоритетите на унгарското председателство се базират на резултатите, постигнати по време на испанското и белгийското председателство. В този смисъл изпълнението на антикризисните мерки, енергийната ефективност и сигурност, както и зелената икономика естествено присъстват и сред приоритетите на унгарското председателство.

► **С какво искате да се запомни председателството на Унгария?**

- Унгария ще действа като отговорен председател за създаването на една по-силна Европа. Смятам, че всяка крачка напред в осъществяването на европейските политики може да се счита за успех. Не трябва да забравяме, че решенията се взимат не от ротационното председателство, а съвместно от 27-те страни членки.

► **Какъв бе отзвукът на скандала с българските дипломати, които са работили като стъргунци на Държавна сигурност, в дипломатическите среди в Унгария? Смятате ли, че българският посланик в Унгария трябва да бъде отзован?**

- Не мисля, че имаше особен отзвук. Това е вътрешен въпрос за България, не е моя задача да давам оценка.

► **Как оценявате потенциала за развитие на икономическите връзки между Унгария и България?**

- Връзките между двете страни във всяка една област са традиционно много добри и се развиват динамично, което важи и за икономическото сътрудничество. Общата стойност

Визитка Коя е Юдит Ланг

► Юдит Ланг е посланик на Унгария в България от 2008 г.

► Преди това тя е била зам.-ръководител и консул на дипломатическата мисия на Унгария в Братислава, Словакия.

► Работила е и в Министерството на външните работи на Унгария, където е отговаряла за Словакия.

► Преди старта на дипломатическата си кариера се е занимавала с журналистика.

► През 1991-1992 г. е работила за Bonnier Business Press като редактор в икономическия ежедневник "Бизнес" (Busines), издаван в Будапеща.

► Била е и журналист в Унгарската информационна агенция, на която по-късно става кореспондент в Прага.

► Завършила е философия, журналистика и публична администрация.

на търговския обмен между двете страни е около 700 млн. EUR с позитивно saldo за Унгария. Ръстът на унгарските инвестиции в България надвишава 1.2 млрд. лв. От началото на кризата през 2008 г. желанието за инвестиции малко спадна, но и така заемаме 9-о място в листата на най-големите инвеститори. Радостен е фактът, че в последно време все повече малки и средни унгарски предприятия проявяват интерес. Убедена съм, че в кооперирането между малките и средните предприятия има огромен потенциал. Повишен интерес от страна на унгарските инвеститори се наблюдава в сектори като възобновяеми

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

те енергийни източници, слънчевата и геотермалната енергия, както и екологията. Бих споменала също така оползотворяването на отпадъците и области като информационните технологии, биотехнологиите и иновациите.

► **Как унгарските компании оценяват условията за правене на бизнес в България?**

- България направи много през последната година и половина за подобряването на бизнес климата. Усилията на правителството заслужават признание. В същото време чуждите фирми продължават да се оплакват по отношение прозрачността

на търговите процедури, трудностите при регистрацията, закъсненията с възстановяването на ДДС и корупцията. Смятам, че подобряване на климата може да се постигне с единното прилагане на приетите закони и регулаторни инструменти, засилване на механизмите за контрол и видимите резултати от тяхната дейност.

► **Какво се случи след токсичния разлив в Унгария? Какви мерки предприе правителството и какви са резултатите?**

- Правителството подхожда отговорно към ситуацията. В засегнатите от екокатастрофата райони продължават дейностите по отстраняване на щетите и започната рекултивацията на замърсените селскостопански земи, простиращи се на почти 1000 ха. Изграждането на защитните съоръжения с цел предотвратяване на евентуален разлив по-нататък ще отнеме значително повече време заради неблагоприятните метеорологични условия. Много закони, между които и този за околната среда, ще претърпят промени в посока

” **Присъединяването на България и Румъния към Шенген също попада сред приоритетите на унгарското председателство**

към по-строги изисквания, подготвят се и проекти на редица други нормативни актове. В края на ноември беше създадена парламентарна комисия, която да установи чия е отговорността за настъпването на екологичната катастрофа, предизвикана от скъсването на стена в хвостохранилището и с цел предотвратяване на други подобни инциденти в бъдеще. Комисията ще разследва каква е отговорността на фирмата собственик и ще направи проверка на състоянието на промишлените съоръжения в Унгария, използващи опасни за околната среда технологии, както и затворените вече такива.

Дарина Черкезова

Чуждият опит Реформа по унгарски

► И в Унгария, както и в България бе предприета пенсионна реформа, като те имат някои сходни черти. Целта на реформата в Унгария бе да се премине от базираната на три стълба пенсионна система към системата на осигу-

ряване, функционираща в 18 страни членки на ЕС, в която са застъпени отчасти солидарният елемент, отчасти доброволното осигуряване, които са нейните два основни стълба. Освен държавния пенсионен фонд ще останат и според намеренията на правителството ще засилит своето присъствие основаващите се на доброволното осигуряване доброволни взаимни

пенсионноосигурителни каси. С цел да се стимулира дългосрочната доброволна грижа до края на юни 2011 г. правителството ще разработи програми, насърчаващи дългосрочните спестявания. "Мисля, че е още рано да говорим за ефективността на реформата, тъй като процесът по реструктуриране на пенсионната система все още не е завършил", коментира

посланикът на Унгария в България Юдит Ланг.

► За да се повиши заетостта, в Унгария бяха намалени и данъчните тежести за малките и средните предприятия, като корпоративният данък падна от 19 на 10%. А за подобряване на демографското положение от 1 януари 2011 г. влиза в сила системата за данъчни облекчения за семействата.

Сбогом на естонската کرونا

Прибалтийската република е седемнадесетата страна, която замени валутата си с евро

Страните, които използват единната европейска валута, вече са 17 на брой. От 1 януари към еврозоната се присъедини една от най-малките и бедни страни в групата - Естония. Въпреки че икономиката ѝ представлява малко над 0.1% от брутния вътрешен продукт на блока, прибалтийската държава е една от най-дисциплинираните членки на еврозоната и затова е сред лидерите по следкризисно възстановяване.

Вярно е, че дълговите проблеми в групата на 16-те охладиха евроентузиазма на някои кандидати, като Полша и Чехия. Естония обаче претегли плюсовете и минусите на бъдещото си членство и реши, че за такава малка икономика предимствата на общата валута са повече от недостатъците. И въпреки спадащата обществена подкрепа за приемането на еврото Талин не се отказа от плановете си.

Символичен момент

Повече от всичко въвеждането на единната валута е символичен момент за естонците. За тях това е кулминацията на 20 години интеграция със Запада, след като страната се отдели от бившия Съветски съюз през 1991 г. Премиерът Андрус Ансип определи присъединяването към еврозоната като безспорно най-голямото постижение на правителството. Според него това ще доведе до повече работни места, по-високи пенсии и по-бърз икономически растеж. Министърът на икономиката Юхан Партс пък вярва, че общата валута прави Европа по-конкурентоспособна и от това предимство ще се възползва и прибалтийската република.

Евроскептици

Не толкова убедени обаче се евроскептиците в страната, според които въвеждането на еврото ще доведе до увеличение на цените. Именно на предстоящото влизане в еврозоната те отдават отчетената през ноември инфлация от 5.3%. Има и такива, които държат на естонската کرونا просто защото за тях тя е символ на независимост от СССР, а еврото виждат като "европейска рубла". Немалко са хората, които смятат, че Естония е трябвало да изчака няколко години, докато отминат кризата в еврозоната. Според тях сега естонците, които никога не са се простирали извън чергата си, ще трябва да спасяват страните с широки пръсти. Наскоро финансовият министър Юрген Лиги каза, че Талин започва преговори за предоставянето на заемни гаранции за до 130 млн. EUR на Ирландия. Макар че на фона на общия спасителен пакет от 85 млрд. EUR за Дъблин сумата може и да не изглежда внушителна, тя е значителна за държава с бюджет от едва 6 млрд. EUR. Това обяснява защо социологическите проучвания не показват голям оптимизъм за еврото, като само малко над 50% от естонците подкрепят въвеждането на общата валута.

Бедна страна

По европейските стандарти Естония е бедна страна. Средната месечна работна заплата е 760 EUR, а безработицата е сред най-високите в Европа - близо 16% в сравнение с малко над 10% в еврозоната. През 2009 г. Естония отчете един от най-сериозните спадове на БВП от всички страни в Европейския съюз. Икономиката се сви с цели 13.9%, като по-слабо се представиха само прибалтийските ѝ съседи Литва (-14.7%) и Латвия (-18%). За същата година намалението на БВП в Европейския съюз

▶ Правителството проведе обширна кампания за популяризиране на еврото в страната, но на много естонци ще им липсва живописната کرونا

СНИМКА REUTERS

беше 4.2%, а в еврозоната - 4.1%. Това дава основание на някои икономисти да твърдят, че е по-добре правителството да отложи въвеждането на еврото, докато страната не настигне другите в групата.

Впечатляващо възстановяване

Въпреки това обаче Естония демонстрира впечатляваща бързина на възстановяване от кризата. През 2009 г., когато повече страни в Европа отчетоха рекордни бюджетни дефицити, дупката в бюджета на Талин беше едва 1.7%. За същата година недостигът в хазната на новите ѝ партньори от еврозоната достигна средно 6.3%. Това обаче не е изненадващо на фона на факта, че от 2002 до 2007 г. включително страната постоянно отчиташе излишци и чак през кризисната 2008 г. хазната ѝ излезе на червено с 2.8%. През 2009 г. Естония беше и единствената страна в групата, чийто държавен дълг към БВП беше едноцифрено число - 7.2%, докато средното съотношение в 16-те държави членки беше 79.2%.

Нещо повече, за третото тримесечие на миналата година Естония отбеляза 5% ръст на БВП на годишна база, а за 2011 г. МВФ прогнозира, че икономиката ще нарасне с 4%. За 2010 г. се очаква страната да отчете бюджетен дефицит от едва 1.3%, което е доста под 3-процентния таван за държавите, които използват еврото.

Северняшка дисциплина

Основна причина за отлич-

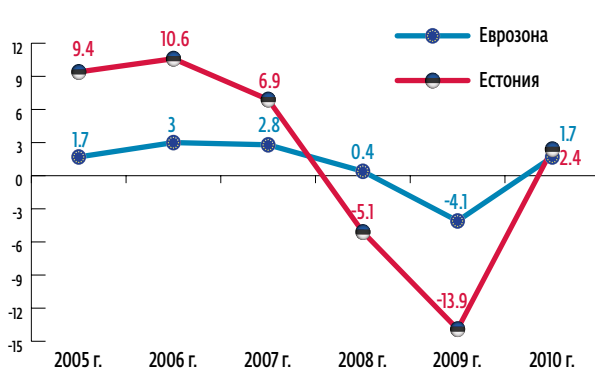
ното представяне на Естония е, че тя поддържа много строга фискална дисциплина. Според финансовия министър на страната не ѝ е било лесно да изпълни критериите за членство в еврозоната, за което са били направени сериозни бюджетни съкращения в период на дълбока рецесия. Въпреки това правителството успя да избегне обществените вълнения, които обхванаха редица от по-старите ѝ евроколеги. Юрген Лиги обяснява това с желанието на естонците веднъж завинаги да се освободят от етикета на бивша социална държава, което ги мотивира да стиснат зъби и да преживеят трудностите. Именно това ги отличава от южните в еврозоната, които болезнено реагират на всяка по-строга мярка на правителството. Вероятно това е причината Естония да вижда себе си в евроблока като партньор на други по-малки северни нации. Президентът Тоомас Хендрик Илвес смята, че заедно с Финландия и Холандия Естония може да настоява за по-строга фискална дисциплина в еврозоната. Според него единственият начин малките да оцелеят е да спазват правилата и да изискват и другите да ги спазват.

Явно това е правилният подход, като се има предвид, че Естония не само изпълни критериите за членство, но и изпревари редица утвърдени западни икономики. Затова няма да е учудващо, ако страната много скоро си възстанови титлата Прибалтийски тигър.

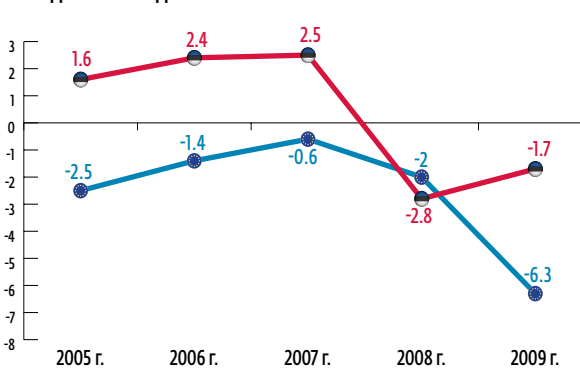
Излика Филипова

С какво влиза Естония в еврозоната?

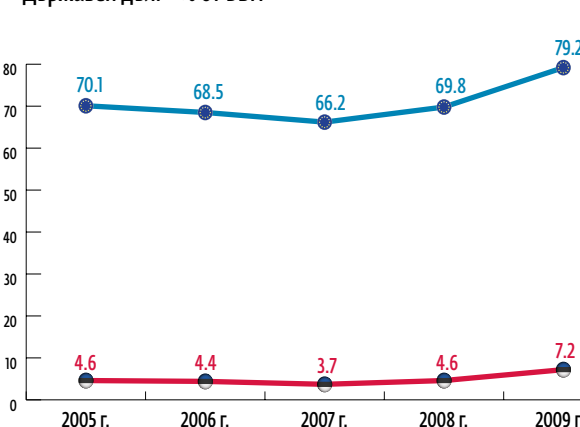
Ръст на БВП

Бюджетно салдо - % от БВП

Държавен дълг - % от БВП

Аргументите на естонците

За

- Страната ще бъде по-стабилна и ще привлече повече инвестиции

- Ще се открият повече работни места

- Икономиката ще расте по-бързо

Против

- Цените ще се увеличат

- Естонците ще плащат за разхищенията на други държави

- Валутата на независимостта се заменя с "европейска рубла"

Служител мечта

Швейцарската банка UBS въведе дрескод, от който служителите изтръпват, но всеки може да ползва за безупречния си вид

Дамите носят бельо в цвета на кожата си, което стои дискретно под дрехите, а мъжете не могат да боядисват косата си и да бъдат с нокти, дълги повече от 1.5 мм. Това са само две три незначителни точки от дългия 44 страници дрескод, който United Bank of Switzerland (UBS) издаде наскоро.

Дрескодът е част от стратегията на банката за подобряване на имиджа си. Компанията изгуби около 21 млрд. CHF по време на финансовата криза - най-много от всички швейцарски банки, пише ВВС.

“Облеклото е ключов инструмент за невербалната комуникация”, се посочва в дрескод-библията на финансовата институция. Документът е разделен в две части - за жени и за мъже. В двата раздела подробно е описано какви норми трябва да спазват служителите при избора на костюми, бельо, обувки, аксесоари, бижута, грим. Заради подробностите, в които навлиза, наръчникът предизвика доста критики и злостен смях. И все пак той съдържа съвети, които не са за подценяване.

Жени

При жените остава класическото изискване за костюми - пола с риза. Ризите са бели, а костюмът антрацит, черен и тъмносив.

Дължината на полата е до средата на коляното или до два сантиметра по-надолу.

Ако в помещението е топло, самото се сваля само след разрешение от началник. Кройката на ризата трябва да пасва точно на тялото, но не трябва да е прекалено прилепнала, нито твърде свободна.

Дрескодът обхваща и... бельото. То задължително трябва да бъде в телесен цвят, за да не прозира под бялата риза. Добре е, ако е от материя, която се пере лесно.

Обувките - затворени, черни, класически. Височината на тока не трябва да надвишава 7 см.

Грим и аксесоари

Когато се гримират, добре е дамите да избягват зоната на врата. “Следите от грим върху белите яки правят лошо впечатление”, се казва в документа. Носенето на шал или фишу е задължително. В упътването на банката графично са демонстрирани няколко начина как да се върже на врата (виж долу).

Максимум седем бижута може да носят жените по себе си, но трябва да са дискретни и елегантни. Татуировки, пиърсинги, както и натрапващи се религиозни бижута са абсолютно забранени. Червилото и лакът за нокти трябва да са в същия тон, без декорации.

Мъже

За мъжката част от служителите на UBS отново важат тъмните цветове за костюмите. Самото трябва да е закопчано додолу. Цветът на чорапите е абсолютно черен. Червената вратовръзка е задължителен аксесоар към костюма. И за да няма затруднения с взела й, ръководството посочва стъпките за постигането на перфектния възел, и то в три стила. Ако той бъде направен правилно, върхът на вратовръзката трябва да достига колана на панталона и никога да не влиза в него.

Реговно при фризьора

При мъжете брадата трябва да е гладко избръсната, а служителите да посещават фризьор веднъж на 4 седмици. Парфюмът трябва да подчертава индивидуалността, но категорично да е дискретен.

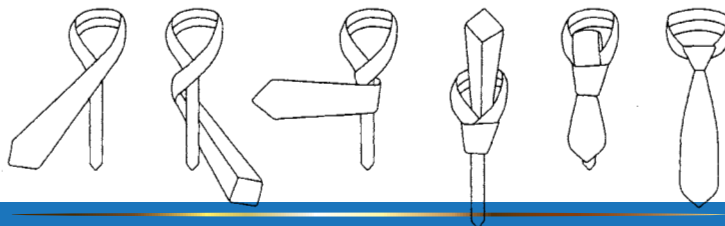
От банката стигат и подалеч. Правилата забраняват консумирането на лук и чесън или пушенето преди срещи с клиент. Дрескодът включва и строги напътствия за хигиенните навици.

В момента той се прилага тестово в няколко клона на банката в Швейцария и ако бъдат отчетени добри резултати, ще бъде въведен във всички подразделения на UBS по света.

Елина Пулчева

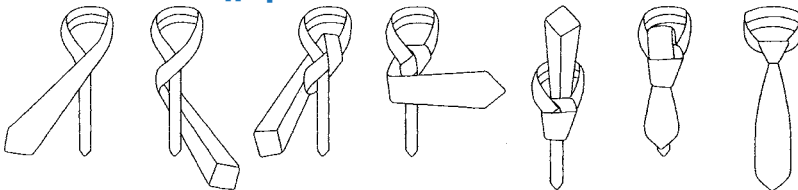

Възел на вратовръзка от типа Four-in-Hand

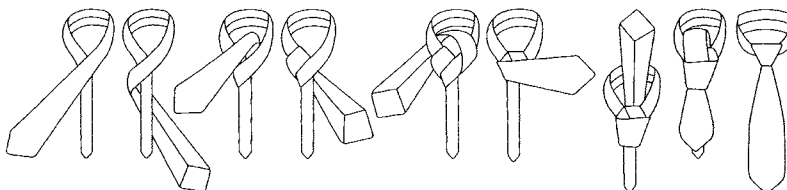
Това е най-простият възел, леко асиметричен. Той е малък, затова пасва най-добре на яки от жакард.

Възел от типа "Уиндзор"

Този възел е тънък, но подходящ за всякакви видове събития. Трябва да прецените талията и ръста си. Тънкият възел не стои пропорционално на по-едри фигури. В този случай са по-подходящи по-дебелите възли.

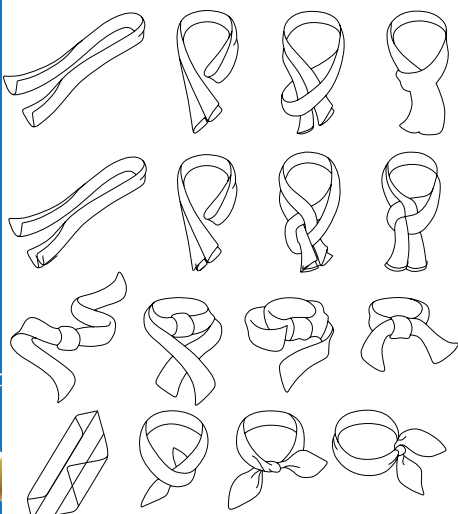
Възел "Двоен Уиндзор"

Този възел е по-голям и има малко по-драматичен вид. Подходящ е за яки, които са с по-раздалечени краища. Колкото краищата са по-отдалечени един от друг, толкова по-обемист може да е възелът.

Шал или фишу

Етикетът забранява

Обувките

- да са мръсни или с износени токове
- откритите обувки да се носят с памучни чорапи

Чорапите

- да са твърде къси, не бива под дрехата да се показва непокрита част от кожата
- да са плетени или фигурални

Панталони

- дължината да не отговаря на дължината на крака

- панталон без колан
- панталон с криво изгледени ръбове

Полите

- да са прекалено пристегнати в талията
- да са къси

Ризи и блузи

- мръсните яки и маншети
- късите ръкави и късещите дълги ръкави
- да са тесни в областта на гърдите и корема

Вратовръзки

- да са прекалено дълги или твърде къси

- възелът да не е съобразен с ризата или формата на лицето

Сака

- дължината на ръкавите да не е по мярка
- да са тесни в гърдите и корема

- да се повдигат или навиват ръкавите
- да се носи разкопчано

Бижутата

- да се избягват бляскави бижута
- мъжете да носят гривни или гьрдани
- да се виждат пиърсинги

- и татуировки

Ръце

- мръсни и неподдържани нокти
- изкуствен маникюр или такъв с апликации
- напукани ръце

Коса

- мръсна и неподдържана
- вратът не трябва да е обрасъл
- ако косата се боядисва, не трябва да е израснала в основата

Бельото

- е само в телесен цвят